Facultade de Educación e Traballo Social

Presentación da Facultade

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudiantes en programas de movilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

Equipo Decanal

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:
Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:
D. Antonio González Fernández

Localización

LOCALIZACIÓN DA FACULTADE.

Dirección postal:

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edifico Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grao en Traballo Social

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G220V01701	Prácticas externas: Practicum	1c	30
O05G220V01901	Avaliación de programas sociais	2c	6
O05G220V01902	Inglés para traballadores/as sociais	2c	6
O05G220V01903	Pedagoxía social para traballo social	2c	6
O05G220V01904	Sistemas de benestar social comparados	2c	6
O05G220V01905	Traballo social e cooperación ao desenvolvemento	2c	6
O05G220V01906	Traballo social e mediación	2c	6

O05G220V01907	Traballo social e ámbitos profesionais	2c	6
O05G220V01908	Traballo social na incorporación social	2c	6
O05G220V01909	Xénero, violencia e intervención social	2c	6
O05G220V01910	Xeriatría para traballadores/as sociais	2c	6
O05G220V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas: Practicum				
Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	O05G220V01701			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	30	OB	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Méndez Fernández, Ana Belén Vázquez Pérez, Raquel			
Profesorado	González Rodríguez, Rubén Martínez Rodríguez, María Méndez Fernández, Ana Belén Perdiz Álvarez, María Celsa Vázquez Pérez, Raquel			
Correo-e	anabel@uvigo.es raquel.vazquez.perez@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/estudos/grupo/practicum			
Descrición xeral	O Practicum é unha materia de carácter obrigatorio, do primeiro semestre do cuarto curso da titulación. Consta de 30 créditos ECTS, equivalentes a 750 horas, das que 450-525 asígnanse ás prácticas en institucións externas (en función dos horarios da institución externa). As restantes computaranse nas actividades de: seminarios de iniciación previos ó inicio das horas en institucións, entidades e empresas externas; sesións de titorización e seguemento do alumnado durante o proceso de realización do Practicum, procedementos de avaliación das competencias adquiridas, así como o traballo autónomo do alumnado necesario para garantir todos os aspectos anteriores. O practicum insértase no módulo E do Plan de estudos: Prácticum e Traballo Fin de Carreira e, dentro deste, na materia que ten a mesma denominación. O practicum é un conxunto de actividades orientadas a unha aprendizaxe baseada na acción e a experiencia, e a permitir a apropiación de destrezas e coñecementos, que permite aos estudantes, entre outras actividades, descubrir, analizar e comprender o contexto e os procesos de intervención social na compaña dun/ha traballador/a social experimentado/a no seu propio contexto organizativo. O practicum desenvólvese en servizos e entidades desde os que se prestan servizos de traballo social e que son recoñecidos como centros colaboradores para a formación en prácticas polas universidades, mediante convenios. Inclúe dous elementos: a supervisión, realizada por titores/as académicos profesores/as da universidade, e a tutela profesional, realizada polos traballadores/as sociais das institucións colaboradoras.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C1	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención

C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C7	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C9	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
C10	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
C11	Utilizar a mediación como estratexia de intervención destinada á resolución alternativa de conflitos
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C16	Establecer, minimizar e administrar o risco cara a un mesmo e os colegas a través da planificación, revisión e seguimento de accións para limitar o estrés e o risco
C17	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
C18	Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
C19	Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdoos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
C20	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
C21	Participar na administración e dirección de entidades de benestar social
C22	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
C23	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
C24	Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
C25	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D6	Coñecemento da cultura propia da comunidade
D7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
D8	Capacidade de xestión da información

D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D20	Creatividade
D21	Liderado
D22	Iniciativa e espírito emprendedor
D23	Motivación pola calidade
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1.-É capaz de interactuar con persoas, familias, grupos e organizacións sociais, etc. para conseguir cambios, promocionar o desenvolvemento dos mismos os e mellorar as súas condicións de vida a través da teoría e metodoloxía en Traballo Social baixo tutela e supervisión.	A2 A3 A5	B1 B3	C2 C3 C5 C8 C10 C13 C22 C23	D9 D14 D15 D17 D23 D24
2.-É capaz de desenvolver as destrezas necesarias para a creación para a creación dunha relación de traballo positiva con diferentes tipos de persoas.	A1 A4	B1 B5 B6	C1 C5 C7 C14 C16 C20 C21	D3 D6 D10 D11 D12 D14 D18 D23 D24
3.-Ser capaz de avaliar situacións humanas e recoller, ordear, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais, os métodos e técnicas profesionais e os procedementos institucionais	A2 A3 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C2 C4 C5 C9 C10 C19 C22 C23	D1 D2 D3 D6 D8 D14 D17 D24
4.-É capaz de tomar en consideración factores como riscos, dereitos, diferenzas cultuales e sensibilidades lingüísticas, responsabilidades de protexer a individuos vulnerables e outras.	A3	B2 B4	C2 C4 C8 C9 C10 C13 C14 C15 C16 C22 C23 C24 C25	D1 D3 D4 D6 D8 D9 D10 D15 D17 D18 D19 D20 D21 D23 D24
5.-É capaz de resolver conflitos de relación no marco da actuación profesional.	A5	B4 B5	C9 C11 C24	D3 D9 D14 D19 D21 D22

6.-É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social e planificar de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e evaluar o seu desenvolvemento.		B2 B5	C3 C6 C7 C8 C9 C10 C12 C24	D1 D2 D8 D9 D10 D16 D18 D19 D20
7.-É capaz de tomar decisións fundamentadas tendo en conta as consecuencias para todas todas as partes implicadas.	A2	B1 B5	C1 C2 C3 C4 C9 C13 C17 C24	D1 D3 D8 D9 D10 D15 D17 D19 D21 D22 D23
8.-É capaz de responsabilizarse das tarefas encomendadadas nun marco de responsabilidades múltiples (público, usuarios dos servizos e outros).	A4	B2 B5 B6	C1 C4 C7 C14 C15 C16 C17 C18 C20	D2 D10 D11 D12 D14 D19 D21 D23
9.-É capaz de reflexionar sobre o seu comportamento e ser capaz de modificalo á luz da experiencia e de ididentificar e someter a revisión os seus propios límites persoais e profesionais.	A3	B5 B6	C16 C17 C23	D3 D8 D14 D16 D17 D18 D23
10.-É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprimento coas obrigacións profesionais e evaluando a eficiacia do propio traballo.	A2	B5 B6	C10 C16 C17 C22 C23	D2 D8 D11 D16 D19 D23
11.-É capaz de analizar a propia práctica e identificar os seus límites e carencias profesionais, e asumir a responsabilidade da formación continuada de coñecementos e destrezas.	A5	B3 B5 B6	C10 C16 C22 C23 C24	D1 D3 D16 D18 D19 D23
12.-É capaz de utilizar axeitadamente a supervisión e sistematizar a práctica.	A5	B5	C16 C23	D1 D3 D6 D7 D8 D10 D11 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D23 D24

13.-É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do traballo social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan.	A3 A5	B5 B6	C22 C25	D1 D18 D19 D20 D22 D23
14.-É capaz de preparar e/ou dirixir reunións de forma efectiva.	A4	B1 B2	C7 C14 C20 C21	D2 D4 D6 D11 D12 D14 D21 D22 D23
15.-É capaz de gestionar a incerteza, o cambio e o estrés en situacións de traballo.	A5	B6	C4 C9 C24	D1 D2 D3 D9 D10 D16 D18 D19 D23
16.-É capaz de manexar de forma produtiva os conflitos interpersonales e intrapersonales.	A2	B4 B5 B6	C6 C8 C15 C20 C23 C24	D1 D3 D9 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D19 D23
17.-É capaz de gestionar dilemas e problemas éticos, identificando os mesmos e reflexionando sobre os seus resultados.	A3	B1 B2 B3 B4	C6 C16 C19 C23 C24	D1 D3 D6 D9 D14 D15 D16 D17 D23 D24
18.-Ha adquirido experiencia directa en Trabajo Social en los lugares donde se desarrolla (servicios sociales y de bienestar, organizaciones sociales, etc.)	A5		C2 C3 C5 C6 C7 C8 C10 C14 C17 C18 C19 C20 C21 C22 C23 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23 D24

Contidos	
Tema	
1.-Realización de actividades e tarefas de preparación, seguemento e avaliación para a inserción no centro de prácticas.	Os mesmos
2.-Coñecemento da institución e campo de intervención da práctica.	Os mesmos
3.-Observación participante da realidade no contexto profesional.	Os mesmos
4.-Aplicación dos coñecementos teóricos na práctica.	Os mesmos
5.-Aplicación dos métodos e procedementos profesionais.	Os mesmos
6.-Utilización e manexo da documentación, técnicas e instrumentos profesionais.	Os mesmos
7.-Reflexión e análise da práctica profesional a través da supervisión individual e grupal.	Os mesmos
8.-Recompilación, tratamento e análise de datos cara a sistematización da práctica.	Os mesmos
9.-Elaboración da memoria final do prácticum.	Os mesmos

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Obradoiro	9	12	21
Seminario	16	16	32
Prácticum, Practicas externas e clínicas(Repetida non usar)	525	75	600
Cartafol/dossier	0	10	10
Estudo de casos	0	10	10
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	10	10
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas(Repetida non usar)	0	65	65
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	A coordinación do Prácticum fará unha sesión informativa sobre o mesmo antes da incorporación do alumnado na institución ou entidade. Véxase calendario do practicum no taboleiro e web da Facultade e en MOOVI.
Obradoiro	Serán desenvolvidos polos/as titores/as académicos/as co grupo de alumnado asignado antes da súa incorporación á institución ou entidade. Consistirán en actividades e tarefas introdutorias ao campo de prácticas.O alumnado terá 3 sesións.
Seminario	Consistirá en supervisións grupais co/a titor/a académico/a asignado/a, nun marco de aprendizaxe colaborativa e reflexións sobre as competencias a acadar no Prácticum. O alumnado terá 4 sesións.
Prácticum, Practicas externas e clínicas(Repetida non usar)	Asistencia e realización de tarefas do proxecto de prácticas persoal do alumno na institución externa, baixo a titorización do profesional da institución de destino do Prácticum.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Obradoiro	Serán desenvolvidos polos/as titores/as académicos/as co grupo de alumnado asignado antes da súa incorporación á institución ou entidade. Consistirán en actividades e tarefas introductorias ó campo de prácticas. O alumnado terá 3 sesións.
Seminario	Consistirá en supervisións grupais co/a titor/a académico/a asignado/a, nun marco de aprendizaxe colaborativo e reflexións sobre as competencias a acadar no Prácticum. O alumnado terá 4 sesións.
Prácticum, Practicas externas e clínicas(Repetida non usar)	Asistencia e realización de tarefas do proxecto de prácticas persoal do alumno na institución externa, baixo a titorización do profesional da institución de destino do Prácticum.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Cartafol/dossier	Asistencia, participación, interacción e realización das actividades/tarefas encomendadas nos Seminarios preparatorios (Obradoiros) antes de iniciar as prácticas en institucións. Os resultados serán entregados nun DOSSIER, cos contidos establecidos para tal fín.	10	A2 A4 A5	B3	C4 C13 C18 C22 C23 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D15 D16 D17 D18 D19 D23 D24
Estudo de casos	Asistencia, participación, interacción e realización das actividades/tarefas encomendadas para os Seminarios de supervisión grupal. Os resultados serán a presentación en cada un deles de estudos de casos	10	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B6	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C19 C22 C23 C24 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Informe final do profesional titor externo relativo á valoración do proxecto de prácticas persoal do alumno na institución externa e o desenvolvemento das competencias do practicum na institución.	50	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C17 C18 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C25	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D10 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D22 D23 D24

Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas(Repetida non usar)	Elaboración por parte do estudante dunha Memoria final de prácticas que recompile os coñecementos necesarios e a actividade realizada durante o seu periodo de permanencia nunha institución ou entidade.	30	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C2 D2 A3 B3 C3 D3 A4 B4 C4 D4 A5 B5 C5 D6 B6 C6 D7 C7 D8 C8 D9 C9 D10 C10 D11 C11 D12 C12 D14 C13 D15 C14 D16 C15 D17 C16 D18 C17 D19 C18 D20 C19 D21 C20 D22 C21 D23 C22 D24 C23 C24 C25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación

A avaliación do prácticum deberá verificar a capacidade efectiva de desenvolver tarefas concretas da actividade profesional, así como a adquisición das destrezas e aptitudes correspondentes. A avaliación terá carácter continuado a través do seguimento do traballo titorizado, de seguimento e criterios de avaliación deste, que incluirá a valoración dos informes dos/as titores/as externos, as actividades de seguimento e supervisión dos/as titores/as académicos/as, así como a memoria final do alumnado. En todo caso, a nota final do alumnado virá dada nun 50% pola valoración emitida polos/as titores/as das entidades colaboradoras e o outro 50% será emitido polo/a titor/a académico, en función das actividades solicitadas nos Obradoiros (Dossier: 0-1 punto), nos Seminarios grupais (0-1 punto), na supervisión individual e a entrega da memoria final (0-3 puntos). Será requisito necesario o depósito dunha copia da memoria de prácticas na institución colaboradora en formato e data establecida pola coordinación. O titor académico da universidade será o responsable da síntese avaliativa. A cualificación final será numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente. Para superar a materia será necesario aprobar por independente cada unha das metodoloxías de avaliación.

SEGUNDA CONVOCATORIA:

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Os horarios e datas da entrega final da memoria estarán publicados na web da Facultade e en Moovi.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Berasaluze, A. y Ovejas, R. (coords.), **Guía de prácticas externas : practicum : grado en trabajo social**, Servicio Editorial de la Universidad del País Vasc, 2013

Guinot, C. (Coord.), **Métodos, técnicas y documentos utilizados en Trabajo Social**, Deusto Publicaciones, 2008

Pastor-Seller, E. (Coord.), **Prácticas y supervisión en Trabajo Social: metodología, organización e instrumentos de supervisión de la práctica profesional**, Diego Marín, 2014

Ainhoa Berasaluze Correa , Berasaluze Correa Ainhoa , Epelde Juaristi Maddalen , Ovejas Lara Charo ,, **Supervisión en trabajo social: una metodología para el cambio(Dúo)**, 978-84-1345-117-6, 1, Aranzadi, 2020

Pastor, E. (Coord.), **Las prácticas curriculares en el Grado de Trabajo Social**, 978-84-7991-433-2, 1, Universitas, 2014

Josefa Fombuena Valero (Coord.), **El trabajo social y sus instrumentos. Elementos para una interpretación a piacere**, 978-84-7642-842-9, 2, Nau Llibres, 2012

María Jesús Úriz Pemán (Coord.), **La necesaria mirada ética en Trabajo Social**, ISBN 13: 9788428344166/ISBN 10: 8428344167, 1, Paraninfo y Consejo General del Trabajo social, 2019

Consejo General del Trabajo Social, **Código Deontológico del Trabajo Social**, 3, Consejo General del Trabajo Social, 2018

Bibliografía Complementaria

Aguiar Fernández, F.X, Méndez Fernández, A.B. y Fenández Rodicio, C. I., **Proceso de tutorización y supervisión del practicum en trabajo social : un espacio de aprendizaje significativo**, Santiago de Compostela, 2013
Aguiar Fernández, F.X y Méndez Fernández, A.B., **La desvirtuación de los instrumentos en trabajo socialriesgos para la profesión y los derechos de ciudadanía**, Universidad de La Rioja, 2016
Howe, D., **Dando sentido a la práctica : una introducción a la teoría del trabajo social**, Maristán, 1999
Payne, M., **Teorías contemporáneas del Trabajo Social. Una introducción crítica**, Paidós, 1995

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/O05G220V01991
Traballo social na incorporación social/O05G220V01908
Traballo social e ámbitos profesionais/O05G220V01907
Traballo social e cooperación ao desenvolvemento/O05G220V01905
Traballo social e mediación/O05G220V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Epistemoloxía do traballo social/O05G220V01204
Fundamentos dos servizos sociais/O05G220V01104
Introdución ao traballo social/O05G220V01105
Organización dos servizos sociais/O05G220V01205
Conceptos, teorías e métodos en traballo social/O05G220V01302
Habilidades sociais e de comunicación do traballo social/O05G220V01402
Política social/O05G220V01404
Saúde, dependencia e vulnerabilidade/O05G220V01405
Servizos sociais especializados I/O05G220V01304
Servizos sociais especializados II/O05G220V01406
Ética e traballo social/O05G220V01502
Xestión de organizacións de benestar social/O05G220V01605
Habilidades, técnicas e instrumentos en traballo social/O05G220V01601
Proceso de planificación en traballo social/O05G220V01504
Traballo social grupal e comunitario/O05G220V01604
Traballo social individual e familiar/O05G220V01505

Plan de Continxencias

Descrición

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Debido a situación xerada pola crise sanitaria o desenvolvemento da docencia pode sufrir algúns cambios. A docencia poderá producirse en tres escenarios: presencial, a través do campus remoto (virtual) ou mixta/semipresencial.

Metodoloxías docentes que se manteñen:
As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ou espazo non que se desenvolverá a actividade.No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo presencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a través do campus remoto, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.
Metodoloxías docentes que se modifican:
Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).
Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):
No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.
Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:
Non hai modificacións nos contidos a impartir.
Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:
A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.
Outras modificacións:
 Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas,

a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.
 No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
No suposto caso de que o alumnado non poida permanecer na institución ou entidade o tempo establecido, a ponderación das notas variará as súas porcentaxes do seguinte xeito: Cartafol (10%); Estudo de casos (20%); Memoria final (informe de prácticas do estudante: 30%); Informe final do profesional titor externo (40%).
Probas pendentes que se manteñen:
Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2021-22. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos.Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual. Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican
Para o curso 2021-2022, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.
Novas probas: Non se prevén novas probas de avaliación.
Información adicional
Calquera outra incidencia será resolta pola Comisión do Practicum.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Avaliación de programas sociais				
Materia	Avaliación de programas sociais			
Código	O05G220V01901			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Materia que pretende introducir ó alumnado nunha tarefa máis precisa que nunca: establecer a medida en que deben levarse a práctica os programas de intervención social. A este respecto, trataranse de ensinar as competencias e habilidades necesarias para determinar a eficacia, eficiencia e impàcto dos proxectos e programas mediante os que se trata de dar solución as necesidades sociais.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C7	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)

C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C9	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
C10	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C17	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
C18	Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
C19	Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdoos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
C22	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D13	Traballo nun contexto internacional
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D20	Creatividade
D22	Iniciativa e espírito emprendedor
D23	Motivación pola calidade
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais.	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B5 B6	C2 C3 C4 C5	D1 D2 D3 D7
Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión.			C6 C7 C8	D8 D9 D10
Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención.			C9 C10	D11 D12
Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc.			C12 C15 C17 C18 C19 C22	D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20
Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes.				D22 D23 D24
Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social.				

Contidos

Tema

1. A avaliación de necesidades sociais.	1.1. Concepto de Avaliación de necesidades sociais 1.2. A preocupación respecto das necesidades sociais: unha breve historia 1.3. Clasificación das necesidades sociais 1.4. Fontes de datos sobre avaliación
2. Unha aproximación aos programas de avaliación de necesidades sociais	2.1. Orixe dos programas de avaliación de necesidades sociais. 2.2. Exemplos de programas sociais e do interese pola avaliación dos mesmos 2.3. A metodoloxía na avaliación e ol deseño de programas sociiais.
3. Profundizando na análise da avaliación de programas sociais	3.1. Algúns aspectos clave previos o deseño e a avaliación de programas 3.2. Experiencias sobresaíntes na avaliación de programas sociais 3.3. Pasado, presente e futuro da avaliación de programas sociais
4. Deseño, efectos esperados e impacto real dos programas sociais: teoría e práctica da avaliación.	4.1. A elección da necesidade social 4.2. Planificación de metas ou obxectivos da intervención. 4.3. Anticipando os puntos clave da avaliación do programa de intervención. 4.4. Comprobando resultados e reiniciando a espiral de estudo.
5. O futuro da avaliación de programas sociiais	5.1. Posibilidades e limitacións dos programas sociais e da súa avaliación. 5.2. Que se atisba no horizonte? 5.3. Reflexións e conclusións finais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	28	50
Traballo tutelado	15	35	50
Presentación	7	7	14
Traballo	2	25	27
Práctica de laboratorio	2	7	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Presentación	Exposición de traballos
Traballo tutelado	Elaboración de proxectos
Probas	**Descrición**
Traballo	Elaboración de proxectos
Práctica de laboratorio	Probas prácticas e simulacións

Avaliación

	Descrición	Cualificación		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escritura	75	A1	B1 B2 B5 B6	C2 C4 C6 C8 C9 C10 C12 C19 C22	D1 D2 D3

Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	B6	C2 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C12 C22	D1 D2 D3 D9 D11 D15 D17 D19 D23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada alumno&*nbsp;deberá obter, polo menos o 50% da cualificación en cada un dos dous apartados para superar a materia.Os alumnos non presenciais&*nbsp;poderán alcanzar as competencias e superar a materia (ata unha nota de 10) a través de *tutorías e do seguimento individualizado. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico. Segunda convocatoria: aquelas competencias non superadas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda. Nesta segunda convocatoria avaliaranse só as probas ou aspectos non superadas na primeira. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade de Ciencias da Educación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aguilar, M. J. e Ander-Egg, T., **Evaluación de servicios y programas sociales.**, Siglo XXI, 1992

Cohen, E. e Franco, R., **Evaluación de proyectos sociales.**, Siglo XXI, 1993

Corbetta, P., **Metodología y técnicas de investigación social**, McGraw-Hill., 2007

Vedung, E., **Evaluación de políticas públicas y programas**, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales., 1997

Bibliografía Complementaria

Rossi, P. H., Freeman, H. E. e Lipsey, P., **Evaluation: a systematic approach.**, Sage, 2004

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ou espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).
Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):
No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

 Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

 No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican:

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional

Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Inglés para traballadores/as sociais				
Materia	Inglés para traballadores/as sociais			
Código	O05G220V01902			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Profesorado	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Correo-e	victoria@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A través desta materia instrumental os alumnos afianzarán os seus coñecementos básicos da lingua inglesa e poderán comunicarse en diferentes situacións que se formulan habitualmente no ámbito do Traballo Social.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
D1	Capacidade de análise e síntese
D5	Coñecemento da lingua estranxeira
D7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
D9	Resolución de problemas
D11	Traballo en e con equipos diversos
D13	Traballo nun contexto internacional
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Familiarizarse cunha lingua estranxeira.				D5 D13
2. Transmitir información a un público tanto especializado como non especializado.	A4		C2 C8 C13 C14	
3. Axudar ás persoas a comunicar.		B1 B3	C2 C8 C13 C14	
4. Consultar e cooperar con outros, comunicando a través de diferenzas tales como as de identidade ou a linguaxe.			C2 C8 C13 C14	
5. Establecer unha comunicación empática e efectiva con outras persoas, e de forma especial con aquelas que presenten necesidades de comunicación.			C2 C8 C13 C14	D14 D15
6. Traballar nun contexto internacional.				D13
7. Adaptarse a novas situacións.				D19
8. Avanzar nas relacións interpersoais.		B1		D14
9. Recoñecer a diversidade e a interculturalidade.				D15
10. Coñecer outras culturas.				D13
11. Resolver problemas.	A2			D9
12. Razoar dunha maneira crítica.	A3			D16
13. Analizar e sintetizar.				D1
14. Aprender dunha maneira autónoma.	A5			D7 D18
15. Traballar en equipo.				D11
16. Actualizar os propios coñecementos, xa que o coñecemento científico de vangarda, na actualidade, adóitase transmitir en inglés.	A1	B6		D7

Contidos

Tema	
1. Introducing what social work is	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
2. Defining what social work is	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
3. What social work is according to the curriculum-study	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
4. Values of social work	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.

5. Social work functions	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
6. What is social work practice?	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
7. Social work and social work practice	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
8. Differences between social work and social welfare	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
9. More on social welfare	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
10. History of social welfare	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
11. One example where social work is involved	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.
12. Selecting a career in social work	1. Reforzo de coñecementos adquiridos. 2. Introdución ao inglés profesional para TS. 3. Contidos específicos gramaticais, léxicos, funcionais e estilísticos aplicados ao TS. 4. Fomento das catro destrezas comunicativas aplicadas no campo do TS. 5. Tradución directa e inversa de textos relevantes para a profesión. 6. Exercicios de pronunciación e de exposición á pronunciación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	5	12	17
Prácticas de laboratorio	2	4	6
Resolución de problemas de forma autónoma	0	30	30
Resolución de problemas	24	36	60
Traballo tutelado	5	5	10
Presentación	2	6	8
Actividades introdutorias	1	0	1
Autoavaliación	2	2	4

Resolución de problemas e/ou exercicios	4	10	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamiento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a ejercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección magistral.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos exercicios de forma autónoma. En determinados casos solicitarase entrega de resultados.	20	A1 B1 D1 A2 B3 D5 A3 B6 D7 A4 D9 A5 D13 D16 D18
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	20	A1 B1 C2 D1 A2 B3 C8 D5 A3 B6 C13 D7 A4 C14 D9 A5 D11 D13 D14 D15 D16 D19
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial. Pódense utilizar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	60	A1 B1 D1 A2 B3 D5 A3 B6 D9 A4 D13 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario asistir polo menos a un 80% das sesións presenciais para ser avaliados a través das referidas ponderacións. Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima no apartado de resolución de problemas e/ou exercicios de 3 puntos. En caso de superar unha das partes da materia, conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Cando a algún estudante non se lle poida cualificar a través da avaliación continua, este deberá realizar unha proba escrita dos contidos da materia que pondera ata 7 puntos da nota final e outra oral que pondera ata 3 puntos. Para superar a materia será preciso que obteña en cada unha das partes un 50% da cualificación establecida para cada apartado, é dicir, 3,5 puntos na proba escrita e 1,5 puntos na proba oral. En caso de superar unha das partes da materia conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da Facultade

http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández Morales, C. & Hewitt, E., **English reading comprehension for the field of social work**, Universidad de Granada, 2006

Bibliografía Complementaria

Hewitt, E. & Fernández Morales, C., **English listening comprehension for the field of social work: Gerontological social work: Student□s book**, Universidad de Granada, 2003

Barker, R.L., **The Social Work Dictionary**, NASW Press, 1998

Edwards, L.R, **Encyclopedia of Social Work**, NASW Press, 1995

Swan, M, **Practical English Usage**, OUP, 2005

Murphy, R, **English Grammar in Use**, CUP, 1994

Cambridge Advanced Learner□s Dictionary, CUP,

Oxford Advanced Learner´s Dictionary, OUP,

Collins Cobuild English Dictionary for Advanced Learners, Collins ELT,

Longman dictionary of Contemporary English, Pearson ESL,

Gran diccionario Oxford español-inglés/inglés-español, OUP,

Larousse español-inglés/English-Spanish, Larousse,

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:
1. Nivel B1 de inglés.
2. Asistencia continuada ás sesións.
3. Dominio de informática a nivel usuario.
4. Actitude favorable e receptiva.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
Todas as actividades docentes (leccións maxistrais, prácticas de resolución de exercicios, preparación de traballos□) manteranse mediante a utilización combinada de Moovi e Campus Remoto.
* Metodoloxías docentes que se modifican

Non se modificarán as metodoloxías.
* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
A atención personalizada realizarase mediante a utilización combinada de Moovi (foros, corrección comentada de tarefas) e do Campus Remoto (titorías persoais e en grupo).
* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non se modificarán os contidos.
* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Para facilitar o acceso online á bibliografía o profesorado ampliou no posible as referencias a recursos electrónicos e dixitalizados.
O alumnado ten á súa disposición todo o material elaborado pola profesora e utilizado nas aulas.
* Outras modificacións
Non se realizarán outras modificacións.
=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Consérvanse as probas e porcentaxes de avaliación da materia.

* Información adicional
Os exames realizaranse a través das aulas do Campus Remoto e das actividades, ferramentas e recursos de Moovi.
Cando sexa necesario utilizar materiais específicos para realizar as probas, estes poderán proxectarse na aula virtual do Campus Remoto e/ou descargarse a través dunha tarefa en Moovi.
A entrega dos exames realizarase tamén, sempre que sexa posible, a través dunha tarefa en Moovi. De existiren problemas técnicos insalvables, poderanse utilizar como vías alternativas o correo electrónico ou unha fotografía da proba enviada a través dun móbil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Pedagoxía social para traballo social				
Materia	Pedagoxía social para traballo social			
Código	O05G220V01903			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
Profesorado	Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
Correo-e	miguel.mascarenhas@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	Considérase esta materia como relevante no plano de estudos do Grao de Traballo Social. A Pedagoxía Social no marco desta titulación achega aos estudantes ao coñecemento da realidade educativa e dos procesos de intervención socioeducativa. Neste sentido proporciona elementos para comprender a interrelación entre os diferentes campos de intervención na realidade social e as implicacións educativas da problemática social. A materia Pedagoxía Social para Traballo Social está incluída como optativa no novo Plan de estudos da titulación de Grao en Traballo Social da Universidade de Vigo. Se atendemos aos antecedentes históricos do Traballo Social, a incorporación da perspectiva pedagóxica a acción social e a acción-intervención socioeducativa dos traballadores e traballadoras sociais comeza a xeneralizarse xa a a partires da Segunda Guerra Mundial e da extensión cualitativa dos fenómenos educativos. A educación deixa de ser competencia exclusiva do sistema escolar formal para situarse na perspectiva da sociedadade educadora (Husèn, 1982), donde acadan gran relevancia e notoriedade outros sistemas educativos (non formal e informal) que irrumpen con gran forza no sistema educativo formal, o reforzan e complementan (Coombs e Ahmed, 1974). Ao longo das últimas décadas a literatura especializada (Freire, 1971; Quintana, 1984, 1994; Bueno Abad, 1991; Sáez, 1991; Ortega, 1991, 1999; García Martínez, 1992; Fermoso, 1994; Petrus, 1997; Caride, 2005) foi deixando constancia da xeneralización do enfoque educativo do Traballo Social. Na nosa opinión o obxectivo fundamental dos profesionais do Traballo Social no ámbito educativo consiste na promoción do desenvolvemento humano e da calidade de vida dos nenos e nenas, xoves e doutros colectivos en situación de risco ou problemática social, posibilitando a súa integración (ou reinserción) plena na sociedade. Así pois, a materia Pedagoxía Social para Traballo Social adecúase ao perfil profesional e académico da tittulación, pretendendo non so introducir os conceptos básicos da asignatura senón achegar ao alumnado aos principais ámbitos de intervención socioeducativa.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C1	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz

C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C20	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
C23	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer proxectos e programas desenvolvidos en institucións relevantes dende o punto de vista pedagóxcio-social.	A1 A2 A3 A5	B2 B6	C1 C4 C12	D1 D3 D4 D11 D16 D17 D18 D19 D24
Coñercer as interrelacións entre os diferentes campos de intervención na realidade social e as implicacións educativas da problemática social.	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B6	C1 C3 C4 C23	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D11 D16 D17 D18 D19
Demostrar capacidade básica para iniciarse na investigación de problemas educativos relevantes que inciden en problemas sociais globais.	A1 A2 A3 A5	B2 B4 B6	C3 C4 C12 C15	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D11 D12 D14 D16 D17 D24

Demostrar capacidade básica de adquisición de estruturas conceptuais e recursos metodolóxicos que permitan a análise da educación como práctica social.	A1 A2 A3 A5	B2 B6	C3 C12 C20 C23	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D11 D16 D17 D18 D19
Posúír habilidades básicas para enfrontarse a cuestións educativas nos diferentes sectores sociais.	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B6	C1 C4 C20	D1 D2 D4 D11 D12 D16 D17
Posuír habilidades para interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades co obxecto de contribuír a lograr cambios e mellorar as súas condicións de vida.	A1 A4 A5	B1 B4 B6	C2 C20	D3 D9 D11 D12 D14 D16 D17 D18 D19
Posuír habilidade básica para realizar unha intervención pedagóxico-social comprometida cos grupos sociais en situación de marxinación a coa realidade sociocultural de Galicia.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B4 B6	C2 C15 C20	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D11 D14 D16 D17 D18 D19 D24

Contidos	
Tema	
Tema 1. Conceptos introdutorios: Traballo Social, Educación Social e Pedagoxía Social.	1.1.Concepto, obxecto de estudo e marco disciplinar da Pedagoxía Social. 1.2.A educación como realidade social e socialmente condicionada. 1.3. O tratamento sociolóxico da educación como práctica social. 1.4. O universo educativo: a educación formal, non formal e informal.
Tema 2. Construcción histórica e científica da Pedagoxía Social.	2.1. A Pedagoxía Social e o Traballo Social educativo. 2.1. Orixe e precursores da Pedagoxía Social española (construcción histórica). 2.2. A incorporación da Pedagoxía Social á Universidade (construcción científica).
Tema 3. O traballador social nos servicios de apoio á educación.	3.1. A orientación educativa en Galicia. 3.2. O traballador/a social nos Equipos de Orientación Específicos (EOEs): tarefas e funcións. 3.3. Convivencia e conflito escolar: concepto, estilos de afrontamento dos conflitos, técnicas de resolución dos conflitos escolares, os equipos de mediación escolar e programas de mellora da convivencia.
Tema 4. A Animación Sociocultural	4.1.Conceptualización e ámbitos. 4.2. Ocio e tempo libre: a Pedagoxía do ocio.
Tema 5. A Educación de Adultos e a Formación Ocupacional.	5.1. Programas, actuacións, centros e servizos. 5.2. A Formación profesional básica (FPB).

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Seminario	10	20	30

Traballo tutelado	6	8	14
Traballo tutelado	8	24	32
Presentación	5	7	12
Lección maxistral	12	24	36
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (deteccción de coñecementos previos, motivacións...), así como a presentar a materia.
Seminario	Traballo en grupo mediano sobre determinados contidos da materia a través de leituras, recensións, ou documentos entregados previamente polo profesor.
Traballo tutelado	Exercicios ou proxectos que os estudantes desenvolven na aula baixo baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	Os estudantes de forma grupal elaboran un documento ou investigación sobre a temática da materia. Polo xeral, trátase dunha actividade autóma dos estudantes que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados do traballo tutelado. A exposición desenvolverase no grupo mediano.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	- As sesións maxistrais e a realización de traballos de aula reforzaranse cunha atención individualizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula durante a presentación do tema ou no traballo a desenvolver, como no despacho do profesor no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle adicará un tempo específico no horario de titorías, de xeito grupal, sen que iso supoña impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda: no despacho do profesor ou no horario de titorías.
Actividades introdutorias	- As sesións maxistrais e a realización de traballos de aula reforzaranse cunha atención individualizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula durante a presentación do tema ou no traballo a desenvolver, como no despacho do profesor no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle adicará un tempo específico no horario de titorías, de xeito grupal, sen que iso supoña impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda: no despacho do profesor ou no horario de titorías.
Seminario	- As sesións maxistrais e a realización de traballos de aula reforzaranse cunha atención individualizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula durante a presentación do tema ou no traballo a desenvolver, como no despacho do profesor no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle adicará un tempo específico no horario de titorías, de xeito grupal, sen que iso supoña impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda: no despacho do profesor ou no horario de titorías.
Traballo tutelado	- As sesións maxistrais e a realización de traballos de aula reforzaranse cunha atención individualizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula durante a presentación do tema ou no traballo a desenvolver, como no despacho do profesor no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle adicará un tempo específico no horario de titorías, de xeito grupal, sen que iso supoña impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda: no despacho do profesor ou no horario de titorías.
Traballo tutelado	- As sesións maxistrais e a realización de traballos de aula reforzaranse cunha atención individualizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula durante a presentación do tema ou no traballo a desenvolver, como no despacho do profesor no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle adicará un tempo específico no horario de titorías, de xeito grupal, sen que iso supoña impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda: no despacho do profesor ou no horario de titorías.

Presentación	- As sesións maxistrais e a realización de traballos de aula reforzaranse cunha atención individualizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula durante a presentación do tema ou no traballo a desenvolver, como no despacho do profesor no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle adicará un tempo específico no horario de titorías, de xeito grupal, sen que iso supoña impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda: no despacho do profesor ou no horario de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Comentarios orais e escritos dos alumnos acerca dalgún tema debatido na clase e presentado previamente polo docente da materia.	10	A2 A3 A4	B2	C3	D1 D2 D3 D4 D10 D24
Traballo tutelado	As experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación na aula.	10	A2 A3	B2	C3	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D24
Traballo tutelado	Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia e/ou investigación. Desenvolverase en pequeno grupo, de forma escrita. Tamén se valorarará a exposición que faga o grupo do traballo na aula.	20	A2 A3 A4	B2 B6	C3	D1 D3 D4 D10 D14 D24
Presentación	Exposicións grupais dos traballos de aula.	10	A2 A3 A4	B6		D1 D2 D3 D4 D9 D10 D12 D14 D24
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres ou catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as distinttas posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente: dúas mal restarán unha ben.	50	A2 A3 A4	B1 B2 B4 B6	C1 C2 C3 C4 C12 C15 C20 C23	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D12 D14 D16 D17 D18 D19 D24

Outros comentarios sobre a Avaliación

Horario de titorías:

Primeiro cuadrimestre: mércores, de 16.00 a 20.00 horas.

Segundo cuadrimestre: mércores, de 16.00 a 20.00 horas.

Para superar a materia é necesario superar inicialmente todas as probas.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

O alumnado non presencial: deberá falar co profesor ao principio do curso para acordar un plan de traballo específico.

Calendario de exames: as datas oficiais dos exames poden consultarse na web oficial da Facultade: (http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php) no espazo 'Exames 2021-22".

Esta guía docente explicita as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade; polo tanto, pode estar suxeita a algúns reaxustes puntuais.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Caride Gómez, J.A., **Las fronteras de la pedagogía social**, Gedisa,

Fermoso, P. (ed.), **Pedagogía social**, Herder,

Nogueiras Mascareñas, L.M., **La práctica y la teoría del desarrollo comunitario. Descripción de un modelo**, Narcea,

Ortega, J., **Pedagogía social**, Pearson Educación,

Petrus, A., **Pedagogía social**, Ariel,

Quintana, J.M., **Pedagogía social**, Dykinson,

Trilla, J. (coord.), **Animación sociocultural**, Ariel,

Torrego, J.C., **Mediación de conflictos en instituciones educativas**, Narcea,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Habilidades sociais e de comunicación do traballo social/O05G220V01402
Habilidades, técnicas e instrumentos en traballo social/O05G220V01601
Traballo social e mediación/O05G220V01906

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Estatística: Estatística aplicada á investigación social/O05G220V01202
Prácticas externas: Practicum/O05G220V01701

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural/O05G220V01101
Conceptos, teorías e métodos en traballo social/O05G220V01302

Plan de Continxencias

Descrición

Titulación: TRABALLO SOCIAL
Materia: PEDAGOXÍA SOCIAL PARA TRABALLO SOCIAL
Cod. materia: 05G220V01903 Curso: 4º

Adaptación de metodoloxías á docencia non presencial

Metodoloxías docentes que se manteñen:
- Sesións expositivas na presentación dos temas da materia (metodoloxías maxistrais).
- Comentarios de textos.
- Estudo de casos e resolución de problemas.
- Traballos tutelados.

Metodoloxías docentes que se modifican:
- Apuntes das clases presenciais en formato web accesibles dende a rede.
- Guías para a realización de actividades.
- Clases pregrabadas en audio dispoñibles na web.
- Clases en "vivo" a través de aula remota.
- Asignación de tarefas ou actividades de forma electrónica.

Adaptación da avaliación:
- Tarefas e actividades propostas polo profesor durante o desenvolvemento dos contidos da materia e comentarios realizados sobre os mesmos (Prácticas de aula): 20%.
- Traballo individual ou grupal (máximo dous alumnos/as) tutelado e exposición do traballo na aula de clase (ou no seu caso, na aula remota): 40%.
-Proba final de resolución de exercicios e/ou casos prácticos: 40%.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

-Correo electrónico.
- Foros de Faitic.

Modificacións (se procede) dos contidos a impartir
Non hai cambios respecto á guía docente.

Bibliografía adicional para facilitar a autoaprendizaxe
- Caride Gómez, J.A (2005). Las fronteras de la pedagogía social. Barcelona: Gedisa.
- Fermoso, P. (ed.) (1994). Pedagogía social. Barcelona: Herder.
- Nogueiras Mascareñas, L.M (1996). La práctica y la teoría del desarrollo comunitario. - Descripción de un modelo. Madrid: Narcea.
- Nogueiras Mascareñas (2005): Convivencia e conflito nas aulas (pp. 41-54). En Suárez Sandomingo, J.M.: Mediar para remediar conflictos. Lugo: Axac.
- Ortega, J. (2007). Pedagogía social. Madrid: Pearson Educación.
- Petrus, A. (1997). Pedagogía social. Barcelona: Ariel.
Quintana, J.M. (1984) Pedagogía social. Madrid: Dykinson.
- Trilla, J. (coord.) (1997). Animación sociocultural. Barcelona: Ariel.
- Torrego, J.C. (2001): Mediación de conflictos en instituciones educativas. Madrid: Narcea.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Sistemas de benestar social comparados				
Materia	Sistemas de benestar social comparados			
Código	O05G220V01904			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Antón Lois			
Profesorado	Fernández Álvarez, Antón Lois			
Correo-e	alfa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	a materia ofrece unha visión das principais características dos modelos de benestar do mundo occidental ofrecidas con perspectiva comparada e usando diferentes metodoloxías			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C21	Participar na administración e dirección de entidades de benestar social
C25	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D13	Traballo nun contexto internacional
D16	Razoamento crítico
D18	Aprendizaxe autónoma
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Comprensión do contexto político, económico e social das reformas sociais e da política social no ámbito local, autonómico, estatal, europeo e mundial.				D1 D2
Habilidade para analizar e sistematizar diversas aproximaciones ao desenvolvemento dos distintos modelos de benestar.				D8 D9
Familiarizarse coas análises comparativas sobre as políticas sociais nos estudos sobre os Estados do Benestar.				D13
Valoración do impacto das políticas sociais sobre a desigualdade social	A3	B4	C2 C21	D10
Habilidade para manexar teorías, métodos e técnicas empregadas no estudo da política social e a cooperación internacional.				D13
Capacidade para analizar e valorar a influencia social e o pensamento social e os seus implicacions no Traballo Social.		B6		D24
Ser capaz de comprender e valorar distintos discursos.		B1	C14	
Capacidade para a procura do coñecemento a través de diferentes vías.				D1 D2 D3 D8 D16 D18
Capacidade para perceber e interpretar acontecimentos con flexibilidade.	A1 A5			D1 D8 D9 D10 D16 D18
Ser capaz de desenvolver criterios de avaliación e aplicalos no proceso de aprendizaxe.	A1		C25	D1 D2 D3 D8 D9 D16
Habilidad para dialogar y llegar a acuerdos en trabajos en grupo.		B1 B2 B5		
Demostrar habilidade na expresión oral de ideas propias e análises reflexivas en público.		B3		D3 D4

Contidos	
Tema	
1. Aspectos metodolóxicos e conceptos da Política Comparada	Os conceptos en Política comparada. Os deseños de investigación comparativos. A comparación e os métodos en ciencia política.
2. Configuración comparada do Estado de Benestar. Diferentes modelos de política social en Europa	Desenvolvemento dos diferentes modelos de Estados do Benestar. As tres formas paradigmáticas: universalistas, corporatistas, residuales. Tipoloxías dos Estados de Benestar en Europa.
3. O modelo de benestar español: implementación estatal, autonómica e local.	Implementación estatal, autonómica e local das política sociais do Estado do Benestar en España.
4. Diferentes modelos de política social no mundo	A cuestión social en USA e Canadá; evolución da política social en América Latina; problemas sociais cruciales en África e Asia.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	21	19	40
Presentación	6	10	16
Traballo tutelado	5	24	29
Seminario	10	4	14
Traballo	5	30	35
Exame de preguntas obxectivas	1	15	16
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente
Descrición

Lección maxistral	Exposición, por parte da docente, dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, das bases teóricas e/ou das directrices dun traballo, do exercicio ou do proxecto a desenvolver polo/a estudante.
Presentación	Exposición, por parte do alumnado, ante a docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	Realización e entrega por escrito do traballo a partir do guión proporcionado pola docente.
Seminario	actividades de reflexión, debate e discusión dos temas de actualidade relacionados coa materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	o profesor tutorizará persoalmente a cada un dos grupos formados para a realización do traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Lección maxistral	Asistencia e participación na sesión e asistencia a seminarios, congresos ou xornadas científicas	10			
Presentación	Expoñer o traballo ao resto de compañeiras/os (con medios audiovisuais). Defender publicamente o eu traballo, é dicir, debe responder as preguntas e as críticas dos seus compañeiros e compañeiras, e da docente. Poderá explicar, a modo de conclusión, os problemas cos que se topou durante a elaboración do traballo.	10	B5		D1 D2 D3 D4 D9 D10 D13
Traballo tutelado	Realización e entrega por escrito do traballo a partir do guión proporcionado pola docente.	10	A3 A5		D1 D2 D3 D4
Traballo	Realización e entrega por escrito de exercicios, casos prácticos e traballos.	20	B1 B3	C2 C21 C25	D2 D8 D16 D18 D24
Exame de preguntas obxectivas	O exame responderá a un bloque composto por 30 preguntas tipo test.	50	B1 B3	C14	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación da/os estudantes matriculadas/os en a materia farase atendendo aos criterios explicitados nesta guía.

a) Avaliación asistentes

Esta modalidade implica:

- Asistencia e participación activa nas aulas (mínimo un 80%), e asistencia a xornadas científicas ou congresos (1 punto).
- Realización de prácticas, traballos, e tarefas propostas na aula (3 puntos).
- Exposición de traballos (1 puntos).
- Realización dun exame escrito (5 puntos).

A/os alumna/os que entreguen os traballos e tarefas fóra dos prazos acordados non se lles computará esa parte da cualificación en cada caso. O cumprimento e superación desta modalidade exime ao estudante de responder ás preguntas relativas á parte non asistencial no exame final do curso. As cualificacións obtida no apartado práctico desta modalidade asistencial será sumada posteriormente á obtida no exame da primeira convocatoria e, no seu caso, a segunda convocatoria (*).

b) Avaliación non asistentes

Esta modalidade implica:

- Conexión e realización das tarefas requiridas no Programa TEMA http://faitic.uvigo.es Estableceranse prazos de entrega (3 punto) (*).

- Realización e entrega de dous comentarios críticos sobre unha selección de lecturas (1 punto). *A comezo de curso deixarase na plataforma TEMA a documentación coa relación de lecturas, así como as pautas e os prazos de entrega*.
- Realización dun exame escrito (5 puntos). Responder ás preguntas específicas sobre as lecturas no exame (1 puntos).

As e os estudantes que entreguen os traballos e exercicios fóra dos prazos acordados non se lles computará esa parte da cualificación en cada caso.

As actividades e probas non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Non se gardarán notas dun curso a outro.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Esping-Andersen, Gösta, **Fundamentos sociales de las economías postindustriales.**, Ariel, 2000

Offe, Claus, **Contradicciones en el Estado del bienestar.**, Alianza, 1990

Torres López, Juan, **Desigualdad y crisis económica. El reparto de la tarta.**, Sistema, 2000

Del Pino, Eloisa e Rubio Lara, M. Josefa, **Los Estados de bienestar en la encrucijada políticas sociales en perspectiva comparada**, Tecnos, 2013

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios e foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ou espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

*Metodoloxías docentes que se modifican:
Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

*Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):
No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

*Modificacións (se proceden) dos contidos a impartir:
Non hai modificacións nos contidos a impartir.

*Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:
A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

*Outras modificacións:
 Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.
 No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

*Probas pendentes que se manteñen:
Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.
Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

*Probas que se modifican
Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

*Novas probas:
Non se prevén novas probas de avaliación.

*Información adicional
Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo social e cooperación ao desenvolvemento				
Materia	Traballo social e cooperación ao desenvolvemento			
Código	O05G220V01905			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	A Cooperación Internacional para o Desenvolvemento supón, hoxe en día, a maior innovación formativa dentro do Traballo Social, además de contar cunhas amplas posibilidades de emprego. Os complexos retos da Cooperación van asociados á pobreza global (e local) e a estar cada vez máis presente nas axencias, gobernos, ONGD´s, organización académicas e tecido industrial. Esta materia demanda un pensamento crítico cara o neoliberalismo, o capitalismo salvaxe, as desigualdades nos Hemisferios Norte e Sul, o Imperialismo, a Neo-colonización (..) e sobre todo busca solucións pacíficas e construtivas dende a aprendizaxe e a toma de conciencia. A materia pretende profundar en aspectos como: Desenvolvemento, Xénero, Relacións Norte-Sul, Xustiza Social-Dereitos Humanos. Máis aló do estudo, trataremos de impulsar dende as aulas un pensamento crítico, audaz, dando a coñecer o desenvolvemento das comunidades e poboacións indíxenas doutras latitudes, novos saberes e aportes, preparándonos para traballar sobre o terreno e en equipas interdisciplinares de cooperación.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

É capaz de describir os conceptos propios da cooperación ao desenvolvemento e de realizar un análise crítico dos enfoques e das teorías do desenvolvemento.		B2 B3
Diferencia os distintos axentes de cooperación ao desenvolvemento, a nivel internacional, nacional, autonómico e local, a axuda oficial ao desenvolvemento, os tipos/modelos de cooperación e a participación da sociedade civil na cooperación ao desenvolvemento ou axuda non oficial ao desenvolvemento.		B2
Coñece e identifica as características principais e os espazos de intervención do traballo social no ámbito da cooperación ao desenvolvemento.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6
Coñece e é capaz de aplicar a xestión de proxectos de cooperación ao desenvolvemento e da perspectiva de xénero. Verifica fases, criterios e prioridades. É capaz de participar en equipos interdisciplinares.		
Identifica e valora as necesidades e opcións posibles para orientar programas de cooperación ao desenvolvemento acordes coas lóxicas culturais da poboación aos que se dirixan.		

Contidos

Tema	
BLOQUE 1. ASPECTOS INTRODUCTORIOS. NOCIÓNS BÁSICAS FUNDAMENTAIS.	Tema 1. Aproximación aos marcos contextuais da cooperación ao desenvolvemento: globalización e relacións norte-sul. Pobreza e conceptos asociados, igualdade e desigualdade. Tema 2. Introdución á cooperación. Conceptualización e nocións basicas. Fundamentos da cooperación para o desenvolvemento. Evolución histórica, enfoques e teorías.
BLOQUE 2. OS INSTRUMENTOS DA COOPERACIÓN INTERNACIONAL PARA O DESENVOLVEMENTO.	Tema 3. A Axuda Oficial ao Desenvolvemento. Os instrumentos da Axuda Oficial ao Desenvolvemento: A Cooperación Bilateral e a Cooperación Multilateral. Os actores da axuda: Institucións e administracións públicas, Organizacións intergubernamentais, Organizacións Non Gubernamentais para o Desenvolvemento.
BLOQUE 3. MARCO NORMATIVO. O SISTEMA ESPAÑOL DE COOPERACIÓN INTERNACIONAL PARA O DESENVOLVEMENTO. CONTEXTUALIZACIÓN NA C.A. GALEGA.	Tema 4. O Sistema Español da Cooperación Internacional ao Desenvolvemento. Lei Española de Cooperación Internacional. Plan Director da Cooperación Española. Tema 5. Contextualización na Comunidade Autónoma Galega. O III Plan Director de Cooperación Galega. A Coordinadora galega de ONGs para o desenvolvemento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	18	40	58
Traballo tutelado	6	22	28
Seminario	9	12	21
Debate	4	4	8
Presentación	4	10	14
Exame de preguntas obxectivas	2	17	19

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora na aula para todo o grupo. Clarificación de conceptos. Explicación dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices dos traballos a presentar (individuais e en grupo), exercicios e/ou proxectos a desenvolver polo alumnado. Acompañarase de titorías individuais e/ou grupais.
Traballo tutelado	En pequeno grupo o alumnado elabora un documento-traballo sobre un dos aspectos da materia, preferentemente sobre un dos ámbitos da cooperación para o desenvolvemento no traballo social. Incluirá fundamentación, procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, contextualización nun país en vías de desenvolvemento, redacción. Asesoramento por parte da profesora na aula e en titorías grupais. Traballo en grupo e supervisión de traballos.

Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema/ámbito específico, que permiten afondar ou completar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas. Convite a profesionais externos ou ponentes de prestixio que permiten completar os contidos da materia e unha aproximación á praxe profesional contiá.
Debate	Charlas abertas entre un grupo de estudantes. pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Presentación	Traballo persoal do alumnado. Exposición por parte do alumnado ante a docente e o grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto. Levarase a cabo en pequeno grupo e cualificarase de xeito grupal mediante rúbricas de avaliación que previamente se lle entregarán ao alumnado. Acompañarase das lecturas obrigatorias e a análise de textos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Atención personalizada na aula e nas titorías no despacho da docente. Ao inicio do curso comunicaráselles ao alumnado os horarios de atención.
Lección maxistral	Atención personalizada na aula e nas titorías no despacho da docente. Ao inicio do curso comunicaráselles ao alumnado os horarios de atención.
Traballo tutelado	Atención personalizada na aula e nas titorías no despacho da docente. Ao inicio do curso comunicaráselles ao alumnado os horarios de atención.
Presentación	Atención personalizada na aula e nas titorías no despacho da docente. Ao inicio do curso comunicaráselles ao alumnado os horarios de atención.
Seminario	Atención personalizada na aula e nas titorías no despacho da docente. Ao inicio do curso comunicaráselles ao alumnado os horarios de atención.
Debate	Atención personalizada na aula e nas titorías no despacho da docente. Ao inicio do curso comunicaráselles ao alumnado os horarios de atención.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Comprensión do desenvolvemento da materia na parte teórica e práctica.	0	
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora na aula para todo o grupo. Clarificación de conceptos. Explicación dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices dos traballos a presentar (individuais e en grupo), exercicios e/ou proxectos a desenvolver polo alumnado. Acompañarase de titorías individuais e/ou grupais.	0	
Traballo tutelado	Incluirá fundamentación, procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...Asesoramento por parte da profesora na aula e en titorías grupais. Traballo en grupo. Titorías grupais: supervisión de traballos.	30	
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou completar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas. Convite a profesionais externos ou ponentes de prestixio que permiten completar os contidos da materia e unha aproximación á praxe profesional cotiá.	0	
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso ou situación, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...	10	
Presentación	Traballo persoal dos e das estudantes. Exposición por parte do alumnado ante a docente e o grupo dun tema sobre os contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto. Levarase a cabo en pequeno grupo e cualificarase de xeito grupal mediante rúbricas de avaliación que previamente se lle entregarán e explicarán ao alumnado.Acompañarase das lecturas obrigatorias e a análise de textos.	10	
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de carácter individual que avalía contidos de varias metodoloxías e encárgase dos elementos conceptuais da materia. As preguntas poderán ser tipo test con dúas alternativas de resposta ou pregunta corta. Dita proba cualificarase de igual xeito para asistenciais e non asistenciais.	50	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A)A nota final expresarase nunha escala de 0 a 10 segundo a normativa vixente. Será necesario obter un mínimo de 5 en cada unha das partes avaliables para poder facer media.Como se pode observar, a planificación deste proceso de ensino-aprendizaxe concíbese como unha avaliación continua. Será considerado/a alumno/a asistencial cando teña unha asistencia mínima do 80% ás sesións maxistrais, un 80% aos seminarios e un 80% aos pequenos grupos. Existirá unha modalidade de avaliación para estudiantes non asistentes. Aqueles estudantes que opten por non asistir a clases, ou non poidan, ou pretendendo ser «estudantes asistentes» teñan menos da asistencia requerida para ser considerados como tal, terán que demostrar -igualmente que os seus compañeiros/as- a adquisición das diferentes competencias da materia. As persoas non presenciais, terán que entregar antes da finalización de curso un proxecto individual de intervención relacionado coa Cooperación para o Desenvolvemento onde se reflictan os coñecementos e destrezas aprehendidas, dito proxecto de intervención será unha esixencia a maiores de todo aquelo que se solicite ao conxunto do alumnado mediante a avaliación contínua e que figura neste apartado de metodoloxías de avaliación. Dito traballo será obrigatorio e cualificarase como apto ou non apto. Na convocatoria de xullo o alumnado avaliará as competencias e probas non superadas na convocatoria anterior. Nesta convocatoria de xullo o estudantado non asistente terá que repetir novamente o exame completo. Non se gardarán notas de ningunha parte da materia -teoría ou práctica- para o seguinte curso académico.

B)As partes da materia superadas na !ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sotillo, José Angel., **El sistema de cooperación para el desarrollo.**, 2011,

Gascón, Jordi., **El turismo en la cooperación internacional. De las brigadas internacionalistas al turismo solidario.**, 2009,

Izquierdo Collado, J.D., **Cooperación al desarrollo y trabajo social.**, 2007,

GÓMEZ GALAN, MANUEL; SANAHUGA, JOSÉ ANTONIO (COORDs.); SOBRINO, JOSE MANUEL; LASAGNA, MARCELO; REY,, **La cooperación al desarrollo en un mundo en cambio. Perspectivas sobre nuevos ámbitos de intervención.**, 2001,

Bibliografía Complementaria

ARUNDATHI_ROI.,
RTIhttp://www.economiasolidaria.org/las-economias-feministas/noticias/materiales-para-un-confinamiento-en-clave-de-economia-feminista, 2021,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Inglés para traballadores/as sociais/O05G220V01902

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Traballo social grupal e comunitario/O05G220V01604

Plan de Continxencias

Descrición

Plan de continxencias: Adaptación de metodoloxías á docencia non presencial:

Metodoloxías docentes que se modifican:
Traballos tutelados: Inclúe fundamentación, procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, etc. É o traballo práctico que veñen facendo ao longo do curso en parellas ou de xeito individual, modifica a súa ponderación sobre o total, pasando a ser do 50% do total da practica. Elimínase a presentación na aula dos traballos e os debates e a súa ponderación respectiva.
Eliminase a proba tipo test, que ponderaba un 50% no global. En substitución de dito exame tipo test realizaranse 2 traballos tutelados, de xeito que entre os 2 ponderen o 50% da calificación global (25% cada un deles).

DOCENCIA:
A docencia impartirase mediante o Campus Remoto e mediante o uso da plataforma FAITIC preferentemente.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (TITORÍAS):
As titorías realízanse a través de mails e por videoconferencia, skipe, zoom, e otros xeitos on-line.

Información adicional:
Elimínase a distinción entre alumnado asistencial e non asistencial, de xeito que os e as que viñan sendo non presenciais deberán entregar os mesmos traballos que o resto do alumnado.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo social e mediación				
Materia	Traballo social e mediación			
Código	O05G220V01906			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	A mediación é un medio para a xestión e transformación de conflitos ou situacións-problema que causan malestar, selo principal da nosa identidade como traballadores/as sociais. O contacto permanente coas persoas, familias, grupos e comunidades inmersas en conflitos ou en situacións potencialmente conflitivas avala aos/aos traballadores/as sociais como principais profesionais da Mediación tal como sinala o Código Deontolóxico do Traballo Social aprobado na *Asemblea Xeral do **CGTS. A Mediación forma parte **xá dun ámbito específico dos Servizos Sociais debido ao aumento das rupturas **matrimonias, separacións familiares, conflitos entre adolescentes e proxenitores, conflitos **interxeracionais e aos novos modelos de familia que esixen respostas cada vez máis cualificadas e competencias básicas na intervención mediadora. O alumnado debe preparase para experimentar o rol mediador, capacitarse para guiar ordenadamente, de maneira sistemática, construtivo e metodolóxico ás partes en conflito asegurando que sexan as protagonistas e partícipes da súa resolución. Esta materia presenta a Mediación como unha técnica innovadora dentro das competencias do traballo social e como un novo nicho de investigación e emprego para os futuros profesionais. Pretende relacionar o traballo social coa mediación como faceta principal do noso quefacer desde os inicios da profesión, como un medio de resolución pacífica de conflitos. Sinalará os métodos alternativos de resolución de problemas e os ámbitos de intervención: familiar, escolar, comunitaria, intercultural, sanitaria, organizacional, laboral, penal, civil e mercantil.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C1	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención

C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C7	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C9	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
C10	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
C11	Utilizar a mediación como estratexia de intervención destinada á resolución alternativa de conflitos
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C16	Establecer, minimizar e administrar o risco cara a un mesmo e os colegas a través da planificación, revisión e seguimento de accións para limitar o estrés e o risco
C17	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
C19	Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdoos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
C21	Participar na administración e dirección de entidades de benestar social
C22	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
C23	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
C24	Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D6	Coñecemento da cultura propia da comunidade
D7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D20	Creatividade
D21	Liderado
D22	Iniciativa e espírito emprendedor
D23	Motivación pola calidade
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
- Coñece e comprende a implicación da mediación na resolución de conflitos.	A2 A4 A5	B2 B3	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	D1 D3
- Coñece e comprende os fundamentos teórico-metodolóxicos e lexislativos da mediación social.	A2 A3 A5	B3 B5	C1 C3 C6 C7 C8 C10 C11 C13 C16 C17 C19 C21 C22 C23 C24	D1 D3 D9 D14 D16 D18 D23
- Coñece os diferentes ámbitos da mediación: familiar, escolar, comunitaria, intercultural e outros.	A2 A4	B1 B2 B3 B4 B6	C2 C3 C4 C5 C11 C13 C15 C16 C24	D2 D3 D6 D9 D10 D11 D12 D14 D16 D17 D19 D20 D23 D24
- Coñece e comprende as habilidades e perfís da figura do/a mediador/a. Tipos de mediadores/as: mediadores/as institucionais e mediadores/os cidadáns.		B4 B5	C11 C13	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21

- É capaz de aplicar as teorías e metodoloxías específicas dos ámbitos de intervención	A3 A4 A5	B1 B2 B5 B6	C1 C3 C5 C6 C7 C8 C9 C13 C22 C23 C24	D2 D3 D4 D6 D8 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D22 D23 D24

Contidos	
Tema	
T1. Aproximación conceptual á mediación social. Aproximación á Mediación desde o Traballo Social. Reseña histórica da mediación social. Obxectivos, vantaxes e inconvenientes da mediación social. Lexislación en mediación social.	Mediación e intervención psicosocial desde o traballo social. Conceptos básicos. Historia da mediación no contexto do traballo social. Obxectivos, vantaxes e inconvenientes da mediación social. Marco normativo actual.
T2.Aproximación conceptual á resolución de conflitos desde a mediación social.	O conflito. Introdución e presentación: Que é o conflito?. Características do conflito. Tipos de conflito segundo C.Moore. O Ciclo do Conflito. Métodos adversariais e non adversariais de resolución do conflito.
T3. Modelos de mediación social. A mediación social como proceso. Principios da mediación.	Modelos de intervención. Principios e competencias básicas na intervención mediadora. Os Límites da mediación: A Violencia familiar e a violencia de xénero. Aspectos relacionais. A influencia do Código deontolóxico do TS. Ética da mediación. Rexistro de mediadores/as e Institucións de Mediación. O papel do Colexio Oficial de Traballo Social como punto de mediación.
T4. Ámbitos de intervención:familiar, escolar, comunitaria, intercultural e outros. Formulacións, obxectivos e metodoloxía.	O proceso de Mediación nos distintos ámbitos de intervención. A importancia da mediación familiar como ámbito específico de intervención. Marco normativo: Lei 4/2001 do 31 de maio reguladora da Mediación Familiar. Decreto 159/2003 do 31 de xaneiro polo que se regula a figura do/a mediador/a familiar, o Rexistro de mediadores/as familiares. Intervención a través da mediación familiar en familias multiproblemáticas ou en crises. Simulación de casos, resolución de casos prácticos e Rol-playing. Elaboración dos exercicios en grupo por parte do alumnado e presentación na aula.
T5. Competencias e habilidades do profesional mediador. Competencias comúns do profesional mediador e o profesional do traballo social.	Proceso metodolóxico nos diferentes ámbitos da mediación. Fases do proceso. Habilidades profesionais. Técnicas e instrumentos na mediación e o traballo social. Similitudes e diferenzas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	9	0	9
Estudo de casos	5	50	55

Presentación	9	18	27
Seminario	9	0	9
Estudo previo	4	8	12
Traballo tutelado	6	12	18
Exame de preguntas obxectivas	1	17	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte dos profesores na aula para todo o grupo. Clarificación de conceptos. Explicación dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices dos traballos a presentar (individuais e en grupo), exercicios e/ou proxectos a desenvolver polo alumnado. Acompañarase de titorías individuais e/ou grupais.
Estudo de casos	Simulación de casos, resolución de casos prácticos, rol-playing, análise de situacións-problema ou posicionamento e resolución ante o conflito.Profundarase nos modelos/estratexias de intervención e na metodoloxía. Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnoses e adestramento en procedementos alternativos de solución.
Presentación	Traballo persoal do alumnado. Exposición por parte do alumnado ante os docentes e o grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto. levará a cabo en pequeno grupo e cualificarase de maneira grupal mediante rúbricas de avaliación que previamente se lle entregarán e explicarán ao alumnado. Acompañarase das lecturas obrigatorias e a análise de textos.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou completar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas. Invitación a profesionais externos ou relatores de prestixio que permiten completar os contidos da materia e unha aproximación á praxe profesional cotiá.
Estudo previo	Planificación continua do estudo por parte do alumnado, de maneira programada e coa titorización docente.
Traballo tutelado	En pequeno grupo, o alumnado elabora un documento-traballo sobre un dos aspectos da materia, preferentemente sobre un dos ámbitos da mediación no traballo social. Incluirá fundamentación, procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, valoración-conclusións. Asesoramento docente na aula e en titorías grupais. Traballo en grupo. Supervisión de traballos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A persoa docente acompañará o proceso de ensino aprendizaxe na aula
Estudo de casos	A persoa docente acompañará o proceso de ensino aprendizaxe na aula durante a realización de casos prácticos
Presentación	O alumnado exporá bloques temáticos consensuadas antes co docente
Seminario	Servirán para profundar nun tema

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Presentación	Traballo persoal do alumnado. Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto. levará a cabo en pequeno grupo e cualificarase de maneira grupal mediante rúbricas de avaliación que previamente se lle entregarán e explicarán ao alumnado. Acompañarase das lecturas obrigatorias e a análise de textos.	20		B2 B6	C22	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23 D24
Estudo previo	Planificación continua do estudo por parte do alumnado, de maneira programada e coa titorización do docente. Este estudo autónomo por parte do alumnado avaliarase de forma conxunta coa proba de avaliación tipo test, entre ambos suporán o 50% da avaliación total da materia.	10	A2 A3 A4	B2 B6	C21 C22 C23 C24	D1 D8 D9 D10 D11 D12 D14
Traballo tutelado	En pequeno grupo, o alumnado elabora un documento-traballo sobre un dos aspectos da materia, preferentemente sobre un dos ámbitos da mediación no traballo social. Incluirá: fundamentación, procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, valoración-conclusións. Asesoramento por parte do profesor na aula e en titorías grupais.Traballo en grupo. Supervisión de traballos.	30		B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C8 C9 C11 C16 C17 C19 C21 C22	D16 D17 D22 D23 D24
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de carácter individual que avalía contidos de varias metodoloxías e encárgase dos elementos conceptuais da materia. As preguntas poderán ser tipo test ou pregunta curta. Dita proba cualificarase de igual maneira para asistenciais e non asistenciais.	40		B1 B2 B3 B4 B5 B6	C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C13 C15 C23 C24	D16 D17 D20 D21 D22 D23 D24

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segundo anormativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases(virtual ou presencial), o alumnado gozará de condicións equivalentes deavaliación. A parte teórica da materia constitúe un 50 % da nota final. A parte práctica damateria constitúe o 50 % da nota final. Cada parte debe ser aprobada cun mínimodun 2.5 para facer media coa outra. En todo caso, o alumnado non poderá seravaliado se non presenta en tempo e forma as tarefas encomendas.

SISTEMAS DE AVALIACIÓN

1.-ALUMNADOASISTENCIAL: A planificación do proceso deensinanza-aprendizaxe concíbese como unha avaliación continua e esixe apresenza do estudantado nas actividades prácticas que se desenvolverán ao longodo curso (sexa presencial, a través do Campus remoto (non presencial) ou enmodalidade mixta), en especial naquelas relacionadas coa adquisición decompetencias relativas ao saber facer e ao saber ser (procedementais eactitudinais). Será considerado asistencial aquel alumnado que teña unhaasistencia (sexa presencial, a través do Campus remoto (non presencial) ou enmodalidade mixta) mínima do 80 % ás clases prácticas e seminarios (grupos deprácticas) e realice e supere os traballos encomendados ao longo do curso. Encaso de non cumprir con este requisito, serán avaliados como alumnado nonasistencial. Subliñar que non chega con asistir á clase (física ou virtual),nin que o que se avalía é a simple "asistencia". O avaliable son osresultados do

proceso de ensinanza-aprendizaxe reflectidos nos exercicios eactividades ben realizados e a participación activa e pertinente nas clasesprácticas que supoñen, como xa se dixo, o 50 % da nota total da materia (sófará media coa teoría a partir dun 2.5). Quede expresamente claro que osdocentes non pedirán ao alumnado explicación de por que non acode á clase e,tendo en conta que a asistencia ás clases da universidade non son obrigatorias,tampouco aceptará «desculpas» ou «escusas» respecto das ausencias deste.Obviamente, non serán tomadas como faltas a imposibilidade de asistencia puntualpor causas xustificadas debidamente "certificadas": enfermidade,hospitalización, pasamento dun familiar próximo, realización dun exame oficialnoutro lugar, etc. Se o estudantado deixa de asistir á clase, sexa cal for acircunstancia, terá que optar pola segunda modalidade de avaliación.

2.-ALUMNADO NON ASISTENCIAL: Aqueles/as estudantes que non poidan ou queopten por non asistir ás clases prácticas, ou pretendendo ser «estudantesasistenciais» superen a asistencia estipulada para seren considerados alumnadoasistencial, terán que demostrar -igualmente que o resto do alumnado- aadquisición das diferentes competencias da materia, ou sexa, o coñecemento dosseus aspectos procedementais e actitudinais. Isto farano nunha única proba ouexame final o día da convocatoria oficial. O exame consistirá na proba tipotest, ou pregunta curta, común a todo o alumnado (parte teórica, 50 % da nota),así como 5 preguntas relacionadas cos contidos prácticos (50 % da nota). Aparte teórica da materia pódese estudar por completo a través da bibliografíabásica recomendada e os apuntes existentes na plataforma virtual. En canto áparte práctica, esixiráselle ao alumnado que saiba responder os contidosconceptuais, actitudinais e procedementais desenvoltos ao longo do curso edemostre ter adquiridas as competencias específicas da materia. Esta parte podeestudala a través de textos recomendados existentes na biblioteca, dos apuntese exercicios existentes na plataforma virtual, e co asesoramento dos docentes através de titorías presenciais, por correo electrónico ou telefónico se así odesexa o/a estudante. Ademais, o alumnado non asistencial deberá presentar unproxecto individual de intervención en mediación, onde se reflictan oscoñecementos e destrezas aprendidas; o dito traballo será obrigatorio ecualificarase como apto ou non apto.

SEGUNDA CONVOCATORIA As partes damateria superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª,considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico. De non tersuperado a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas naconvocatoria de xullo segundo os seguintes criterios. Na convocatoria de xulloserán avaliadas só aquelas probas e competencias que non se superaran naconvocatoria anterior; isto é, gardaranse as notas da parte teórica e/oupráctica aprobada (sempre que superen cun 2.5 en cada unha destas partes). Istoé, a parte ou partes non superadas durante o cuadrimestre poderán serrecuperadas no exame de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas. En todo caso, as partes suspensas (ben teoría ben práctica) avaliaransemediante proba escrita e non a través da presentación de actividades e/outraballos.

OUTRAS CUESTIÓNS RELACIONADAS COA AVALIACIÓN: A materia pode ser estudada por completo cosmateriais existentes na plataforma virtual e co asesoramento da docente através do seu correo electrónico ou de titorías presenciais ou virtuais, previacita. Esixirase que os/as estudantes saibanescribir correctamente e sen faltas ortográficas (acentos gráficos eabreviaturas incluídas), que saiba ler comprensivamente, analizar e sintetizarasí como resumir o lido ou escoitado nas aulas. Tamén se espera que saibaexpresarse con corrección e de acordo co nivel que esixe un ciclo universitariousando unha terminoloxía axeitada a este rexistro lingüístico. Todo istoconstituirá parte da avaliación do alumnado e, en todo caso, terá quereflectirse nos seus exercicios e no exame. O plaxio supón de inmediato osuspenso da materia. Advírtese ao alumnado que non se gardaráningunha nota para o curso seguinte; este aspecto rexe tanto para o alumnadoasistencial como non asistencial. As datas oficiais dos exames da materia podenser consultados na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Rondón, L. M., **Bases para la mediación familiar**, Tirant lo Blanch, 2012

Muñoz, Ana María, **Mediacion en conflicto versus mediacion en trabajo social**, 2012

Blanco Carrasco, Marta, **Mediación y Trabajo Social: especial atención al ámbito comunitario**, 2016

Muñoz, Ana María, **La relevancia de la mediación para el trabajo social: ¿modelo teórico de trabajo social?**, 2012

Colegio Oficial de Diplomados de Trabajo Social y Asistentes Sociales de Madrid, **El Trabajo Social y la Mediación**, 2006

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recomendacións para o estudo da materia:
- Asistencia e participación nas clases interactivas e expositivas.
- Colaboración e posicionamento activo nas tarefas a realizar en grupo.

Plan de Continxencias

Descrición

Como consecuencia das circunstancias actuais derivadas da aparición e evolución do coronavirus COVID-19, a docencia desta materia poderá impartirse de xeito presencial, de xeito virtual (non presencial), ou de xeito mixto. En calquera dos casos, os e as estudantes disporán dos materiais precisos para cursar a materia na plataforma virtual e do acompañamento da docente a través de titorías (presenciais ou virtuais) ou a través do correo electrónico.
As modalidades de avaliación para o estudantado asistencial e non asistencial figuran no apartado de Avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo social e ámbitos profesionais				
Materia	Traballo social e ámbitos profesionais			
Código	O05G220V01907			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta materia, como optativa do último curso, trata de orientar ao estudante respecto aos novos ámbitos de intervención do traballo social, que se impoñen no escenario do século XXI, caracterizado por profundas transformacións sociopolíticas e culturais, que fan replantexarmos e reconstruirmos a esencia mesma do traballo social, e polo tanto, dos seus campos específicos de intervención. Os novos ámbitos de intervención, seudodescoñecidos e apenas tratados ao longo da carreira, permitirán ao alumnado maior coñecemento teórico-práctico e facilitarán a elección do seu quefacer inmediato e futuro tanto a nivel formativo como laboral. Supoñen, además, profundizar en investigacións e xacimentos de emprego, ainda sen explorar. A materia afástase, polo tanto, dos ámbitos habituais do traballo social, indagando nos novos contextos da intervención profesional dende a problematización e a interpelación aos protagonistas. A crise da modernidade e a redefinición da □cuestión social□ condicionan o traballo social en tanto □servizo público□, e fainos reflexionar sobre as insuficiencias de prácticas simplificadoras que reducen a integralidade humana á especificidade organizativa das institucións do Benestar Social, nomeadamente dos Servizos Sociais Comunitarios básicos e especializados. A materia sinalará as especificidades da intervención en ámbitos profesionais tan dispares como a saúde, educación, xustiza e vivenda, iniciativa privada e empresarial, terceiro sector e peritaxe social, entre outros. Requisitos e formas de acceso a cada un dos ámbitos, facilitando o empoderamento e a clarificación para a elección e futura especialización do alumnado.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C1	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención

C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C7	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C9	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
C11	Utilizar a mediación como estratexia de intervención destinada á resolución alternativa de conflitos
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C16	Establecer, minimizar e administrar o risco cara a un mesmo e os colegas a través da planificación, revisión e seguimento de accións para limitar o estrés e o risco
C20	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
C23	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D20	Creatividade
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquirir formación básica sobre os diferentes ámbitos de actuación.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C2	D2
	A3	B3	C3	D3
	A4	B5	C5	D8
	A5	B6	C6	D10
			C9	D11
			C20	D12
				D14
				D16
				D17
				D18
				D20

Coñecer os diferentes ámbitos profesionais presentes na sociedade e as diferentes posibilidades de futura incorporación laboral dos Traballadores Sociais.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B6	C2 C3 C5 C6 C7 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C20 C23	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D15 D16 D17 D18 D20 D24
Descubrir intereses e aptitudes personais respecto das diferentes opcións profesionais.	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B6	C3 C6 C7 C8 C23	D8 D9 D10 D18 D20 D24
. Manexar a lexislación e recursos básicos dos diferentes ámbitos profesionais .	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3	C3 C5 C6 C7 C8 C12 C15 C16 C20 C23	D2 D3 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D18
. Coñecer o papel específico do/a traballador/a social nos diferentes ámbitos interdisciplinares	A3 A5	B1 B2	C1 C3 C7 C8	D1 D2 D3 D8 D18 D20 D24

Contidos	
Tema	
Introdución aos diferentes ámbitos profesionais en Traballo Social.	Identificación dos diferentes ámbitos de intervención do Traballo Social e das funcións e rol profesional. Identificación das principais áreas e sectores de intervención: saude, educación, xustixa, emprego, vivenda, servizos sociais públicos e privados, terceiro sector, empresa, iniciativa empresarial, peritaxe social, etc.
O TRABALLO SOCIAL NOS SERVIZOS SOCIAIS	Particularización da intervención profesional e campo problemático. Delimitacións de funcións e obxectivos no marco da actuación sectorial. O traballo social nos servizos sociais comunitarios Atención comunitaria Atención específica O traballo social nos servizos sociais especializados Características do espazo de intervención, problemática obxecto de intervención, funcións, competencias e rol do/a traballador/a social.

O TRABALLO SOCIAL NO ÁMBITO DA SAÚDE	Particularización da intervención profesional e campo problemático. Delimitacións de funcións e obxectivos no marco da actuación sectorial. O Traballo social en saúde. Atención Primaria de Saúde Traballo social hospitalario Traballo social en dependencia e diversidade funcional Traballo social e saúde mental Traballo social e adicións Traballo social e emerxencias Traballo social e coidados ao final da vida Ámbitos emerxentes no Traballo social en saúde: enfermedades raras, unidades de transplante, hospitalización a domicilio, disforia de xénero, etc. Coordinación sociosanitaria Traballo social nas asociacións cidadás de saúde e autoaxuda Características do espazo de intervención, problemática obxecto de intervención, funcións, competencias e rol do/a traballador/a social.
O TRABALLO SOCIAL NOUTROS SISTEMAS DE PROTECCIÓN SOCIAL	Particularización da intervención profesional e campo problemático. Delimitacións de funcións e obxectivos no marco da actuación sectorial. Traballo social no ámbito da xustiza Traballo social, vivenda e urbanismo Traballo social e emprego Traballo social no ámbito educativo Características do espazo de intervención, problemática obxecto de intervención, funcións, competencias e rol do/a traballador/a social.
O TRABALLO SOCIAL NO TERCEIRO SECTOR	Particularización da intervención profesional e campo problemático. Delimitacións de funcións e obxectivos no marco da actuación sectorial. O terceiro sector: A relación do traballo social co tecido asociativo, sindical, ONGs, movimentos sociais. Rol do/a traballador/a social no tecido asociativo O voluntariado. A desciudadanización dos sectores populares Características do espazo de intervención, problemática obxecto de intervención, funcións, competencias e rol do/a traballador/a social.
O TRABALLO SOCIAL NA EMPRESA PRIVADA E O EXERCICIO LIBRE DA PROFESIÓN	Particularización da intervención profesional e campo problemático. Delimitacións de funcións e obxectivos no marco da actuación sectorial. Traballo social empresarial Responsabilidade social corporativa Inicativa social O libre exercicio profesional Peritaxe social Marqueting social e instrumentos de comunicación Xestión e dirección de servizos e equipamentos sociais Características do espazo de intervención, problemática obxecto de intervención, funcións, competencias e rol do/a traballador/a social.
AS SAÍDAS LABORAIS DOS PROFESIONAIS DE TRABALLO SOCIAL	A colexiación As saídas profesionais nos sistemas de protección social públicos As saídas profesionais nas empresas privadas As saídas profesionais no exercicio libre da profesión Guía de saídas profesionais no estranxeiro

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	18	40	58
Traballo tutelado	10	30	40
Resolución de problemas de forma autónoma	7	21	28
Presentación	6	14	20
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Comprensión do desenvolvemento da materia na parte teórica e práctica.

Lección maxistral	Exposición por parte das profesoras na aula para todo o grupo. Clarificación de conceptos. Explicación dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices dos traballos a presentar (individuais e en grupo), exercicios e/ou proxectos a desenvolver polo alumnado. Acompañarase de titorías individuais e/ou grupais.
Traballo tutelado	Incluirá fundamentación, procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...Asesoramento por parte das profesoras na aula e en titorías grupais. Traballo en grupo. Titorías grupais: supervisión de traballos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Presentación	Traballo persoal dos e das estudantes. Exposición por parte do alumnado ante as docentes e o grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto. Levarase a cabo en pequeno grupo e cualificarase de xeito grupal mediante rúbricas de avaliación que previamente se lle entregarán e explicarán ao alumnado.Acompañarase das lecturas obrigatorias e a análise de textos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Asesoramento por parte da profesora na aula e en titorías grupais
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a docente e o grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto.
Resolución de problemas de forma autónoma	Asesoramento por parte da profesora na aula e en titorías grupais

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Valorarase a comprensión do sector escollido para o traballo; a fundamentación, procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc	30	A3 A4 A5	B2	C3 C5 C12	D1 D2 D3 D8 D14 D15 D16 D18 D20 D24
Resolución de problemas de forma autónoma	Valorarase a capacidade do estudante de ter integrado a teoría e a resolución de problemas no ámbito escollido para o traballo. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.	20				
Presentación	Valorarase o traballo en equipo e a transmisión oral e visual (gráfica) e a exposición a realizar polo alumnado ante as docentes e o grupo de estudantes dun sector de intervención previamente escollido.Levarase a cabo en pequeno grupo e cualificarase de xeito grupal mediante rúbricas de avaliación que previamente se lle entregarán e explicarán ao alumnado. Valoración das lecturas obrigatorias e a análise de textos.	10	A4			D1 D2 D11 D14 D20
Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de carácter individual (40% da cualificación final), sobre os elementos conceptuais da materia. Constará de 40 preguntas con tres alternativas de resposta. O sistema de corrección será de acertos menos erros/2 (A-E/2). Dita proba cualificarase de igual xeito para asistenciais e non asistenciais.	40				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

As persoas non presenciais, terán que entregar antes da finalización de curso, un proxecto individual de intervención nun dos sectores a escoller por parte do alumnado, onde se reflictan os coñecementos e destrezas aprendidas.Este traballo esixiráselles ás "persoas non asistenciais" a maiores de todo aquelo que se lle solicite ao conxunto do alumnado mediante a avaliación contínua e que figura neste apartado de metodoloxías de avaliación. Dito traballo será obrigatorio e cualificarase

como apto ou non apto.

As partes de la materia superadas na 1ª oportunidad, non serán obxecto de avaliación na 2ª,considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico. Non se guardan notas de un curso académico para outro.

A aplicación da transversalidade de xénero e a linguaxe non sexista serán tidas en conta na avaliación continua de forma positiva.

As datas oficiais dos exames da materia poden ser consultados na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Pastor Seller, Enrique, **Las prácticas curriculares en el grado de trabajo social**, 2014

Pareja Cano, Braulio, **El emprendimiento social: una introducción a los conceptos, dimensiones y teorías**, 2013

Facal Fondo, Teresa, **Contyextualización del trabajo social penitenciario**, 2015

Bibliografía Complementaria

Fernández García, T. y Alemán Bracho, C. (Coords.); Díaz Herráiz, E., **Los ámbitos profesionales en Trabajo Social. Introducción al Trabajo Social.**, 2003

Colegio Oficial de Diplomados de Trabajo Social y Asistentes Sociales de Madrid., **Ámbitos de intervención profesional, desarrollo humano y calidad en Trabajo Social.**, 2006

Pallarés Gómez, Joan; Pelegrí Vianya, xavier; Amézaga Solé, Joan, **Yacimientos profesionales para el Trabajo Social. Nuevas perspectivas de intervención.**, 2001

Carballeda, Alfredo J., **La intervención en lo social: exclusión e integración en los nuevos escenarios sociales.**, 2002

Recomendacións

Outros comentarios

Non se requiren requisitos previos para cursar esta materia.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONALES PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo social na incorporación social				
Materia	Traballo social na incorporación social			
Código	O05G220V01908			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Sánchez Roura, María Begoña			
Profesorado	Sánchez Roura, María Begoña			
Correo-e	begona.sanchez.roura@uvigo.es			
Web	http://begona.sanchez.roura@uvigo.es			
Descrición xeral	O Libro Branco da titulación de Traballo Social (2004) define o traballo social como a disciplina que ten por obxecto a intervención social e a avaliación ante as necesidades sociais para promover o cambio, a resolución dos problemas e as relacións humanas así como o fortalecemento e a liberdade da sociedade para incrementar o benestar e a cohesión. Constitúese así, como un dos instrumentos da política social que terá como obxectivo principal paliar as necesidades sociais. Con esta materia preténdese que o estudante adquira unha serie de coñecementos e de competencias coas que poder analizar, valorar e xerar iniciativas de traballo que favorezan os procesos de incorporación social, que eviten as situacións que xeran desigualdade ou que leven ás persoas á exclusión social que lles impida participar e/ou acceder aos dereitos sociais constitucionalmente recoñecidos.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D18	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer, analizar e avaliar a situación socioeconómica dos individuos en relación cos procesos de exclusión social.	A1 A2 A3 A5	B1 B2	C3	D1 D3 D16 D18
Coñecer a propia realidade e a responsabilidade de ser partícipe da súa transformación	A1 A2 A3 A5	B1 B2	C5 C15	D1 D3 D4 D16 D18
Ser capaz de recoñecer e intervir nos diferentes niveis do proceso de exclusión.	A3	B2 B6	C4 C5 C15	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D15
Manexar os recursos institucionais existentes na loita contra a exclusión social	A2 A4	B2 B6	C3 C4	D2 D3 D9 D10 D15
Coñecer e ser capaz de aplicar programas de intervención para a incorporación social dirixidos a individuos e grupos.	A2 A4 A5	B2 B6	C3 C4 C5 C12	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D15 D16

Contidos	
Tema	
1. Bloque *I. A incorporación social. Aspectos conceptuais. Obxecto do proceso: precariedade, fraxilidade, vulnerabilidade, exclusión social, marxinación. A exclusión social. Factores de exclusión: estruturais, culturais e *personais. Estratexias institucionais europeas, estatais e autonómicas de loita contra a exclusión social.	1.1 Aspectos conceptuais sobre incorporación social, inclusión social, exclusión e vulnerabilidade social. 1.2 Factores e dimensións da exclusión social. 1.3 Políticas sociais fronte a exclusión social. Estratexias institucionais europeas, estatais e autonómicas fronte á exclusión social.
2. Bloque *II. Metodoloxía e estratexias profesionais para a incorporación social.	2.1 Modelos de intervención, métodos e estratexias para a inclusión. Criterios de boas prácticas de intervención. 2.2 Programas e recursos fronte á exclusión. Itinerarios personalizados. 2.3 O traballo social nos procesos de incorporación social: competencias, funcións, perfil profesional do/a traballador/a social neste ámbito.
3. Bloque *III. Programas de intervención social no ámbito da exclusión, dirixidos a persoas e grupos baseados na potenciación.	3.1 Alcance e ámbitos de actuación para o desenvolvemento persoal e a autonomía. 3.2 Intervención social con colectivos con dificultades específicas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	45	67.5
Estudo de casos	10.5	20	30.5
Presentación	3	6	9
Traballo tutelado	2	3	5
Eventos científicos	4	4	8
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
Cartafol/dossier	1	7	8
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente
Descrición

Lección maxistral	Exposición docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Estudo de casos	Análise de situacións reais coa finalidade de coñecelos, interpretalos, diagnosticalos e elaborar un plan de intervención baseándose na metodoloxía específica da materia de estudo. O/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula de forma persoal e/ou *grupal baixo as directrices e supervisión do/a docente.
Presentación	Exposición pola parte do *estudiantado ante o grupo-clase do traballo realizado sobre a temática da materia así como, si fora o caso, doutros exercicios que se consideren de interese.
Traballo tutelado	O *estudiantado elaborará de forma autónoma, un traballo sobre a temática da materia que será supervisado e tutelado polo/a profesor/a en os aspectos de procura e recollida de información, lectura e bibliografía, redacción, presentación e exposición, etc.
Eventos científicos	Presentación por parte de profesionais externos que traballen no ámbito da exclusión social, das súas experiencias, funcións e competencias neste campo de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención ao *estudiantado de forma individual ou en grupo, sobre traballos relacionados coa materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Valorarase o traballo realizado sobre a temática da materia, así como a súa presentación e defensa	20	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6	C3 C4 C5 C12 C15	D1 D2 D9 D10
Exame de preguntas obxectivas	Exame teórico tipo test sobre os contidos da materia impartidos a través das clases maxistrais e dos seminarios. Constará de 40 preguntas con tres alternativas de resposta das cales só unha é verdadeira. O sistema de corrección será de acertos menos erros/2, (A-E/2), estando o corte do aprobado en 20 despois da aplicar a fórmula	40	A1 A2 A3	B6	C12	D1 D3 D18
Cartafol/dossier	O *estudiantado deberá presentar un caderno-dossier do traballo realizado, xa sexa persoal ou en grupo, referido ás actividades teórico-prácticas desenvolvidas dentro dos apartados do traballo na aula, estudo de casos e eventos. Algúns destes traballos realizaranse de maneira individual na aula para a súa posterior cualificación dentro do proceso de avaliación continua.	40	A2 A3 A4	B1 B2 B6	C3 C4 C5 C12 C15	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D15 D16 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade de avaliación para estudantes con asistencia regularA planificación deste proceso de ensino-aprendizaxe concíbese como unha avaliación continua e esixe a presenza do alumnado nas clases teóricas e nas actividades prácticas. Considéranse estudantes con asistencia regular os que acudan a un mínimo do 80% das clases teóricas, clases prácticas e *tutorizaciones na aula. A asistencia medirase mediante listaxes de asistencia diarios. Si o estudante deixa de asistir á clase, sexa cal sexa a circunstancia (coa única excepción de enfermidade xustificada con certificado médico ou morte dunha familia), terá que optar pola segunda modalidade de avaliación. Para o alumnado desta modalidade de avaliación, realizarase un exame teórico final da materia (convocatoria oficial).As actividades prácticas iranse presentando segundo os prazos que se determinen previamente na aula e avaliaranse segundo corresponda do mesmo xeito que o traballo tutelado.A puntuación final da materia será do 40% para o exame teórico, o 40% para o caderno-dossier, e o 20% para o traballo tutelado en materia de incorporación social. Modalidade de avaliación para os estudantes non asistentes con regularidade O *estudiantado que opte por non asistir ás clases, tanto teóricas como prácticas, ou non poida, ou pretendendo ser estudante presencial teña máis do 20% de ausencias tanto na parte teórica como parte práctica, pasará a formar parte desta modalidade de avaliación.Nesta modalidade, a avaliación e a superación da materia virá determinada polo exame final (convocatoria oficial) e pola presentación nese día do caderno-dossier de actividades prácticas e do traballo tutelado relacionado coa materia.&*nbsp;A puntuación final da materia será do 40% para o exame teórico, o 40% para o caderno-dossier, e o 20% para o traballo tutelado en materia de incorporación social.
A principios de curso, a docente entregaralle ao alumnado que opte por esta modalidade de avaliación un documento coas actividades do caderno-dossier que deberán presentar, así como as directrices para realizar o traballo da materia.
Estes/as estudantes están obrigados a contactar coa docente a principios de curso para comunicarlle a súa elección por esta modalidade de avaliación.
O alumnado desta modalidade poderá estudar a parte teórica da materia a través da bibliografía básica recomendada. En

canto á parte práctica, esixiráselle que saiba dar resposta aos contidos conceptuais, actitudinais e *procedimentales desenvolvidos ao longo do curso e que pode adquirir a través de textos existentes na biblioteca e das notas de clase.
Outros comentarios e segunda convocatoria:Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.A superación da materia, tanto para estudantes con asistencia regular como para os non asistentes con regularidade, implica puntuar en cada un dos criterios de avaliación establecidos - como mínimo - o 50 % da puntuación indicada.
De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.
Tanto para o *estudiantado da modalidade asistente con regularidade como para o non asistente con regularidade, en caso de ter que concorrer á segunda convocatoria, gardaránselles as notas tanto da parte teórica como da parte práctica superadas.As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade:http://educacion-ou.webs.uvigo.es/*educacion-ou/web/*index.*php/*graotraballosociallateral/exames-traballo-social-lateral.&*nbsp;

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fundación Foessa, **VIII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España**, 1ª ed., Caritas, 2019

García Herrero, G. e Ramírez Navarro,J.M., **Manual práctico para elaborar proyectos sociales**, 1ª ed., S. XXI, 2006

EMAUS, **Nuevas estrategias de inclusión en momentos de crisis**, 1ª ed., Emaus SCIS, 2013

Gil Villa, F, **La exclusión social**, 1ª ed., Ariel, 2002

Jimenez, M.J., **Guía metodólogica de la inserción laboral de las personas en situación de vulnerabilidad**, 1ª ed., EAPN España, 2013

Bibliografía Complementaria

Abad Miguelez, B. e Martín Arenaga, I., **El trabajo social ante la crisis. Nuevos retos para el ejercicio profesional de los y las trabajadoras sociales.**, Cuadernos de trabajo social 28 (2), pags. 175-185, 2015

Comision Europea.Europa 2020, **Una estrategia para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador**, Comision Europea, 2010

García Roca, J., **Reinvención de la exclusión social en tiempos de crisis.**, 1ª ed., Cáritas, 2012

Granados García-Tenorio,P e Mudarra Sánchez,M.J., **Diagnóstico en Educación Social.**, 1ª ed., Sanz y Torres, UNED, 2010

Estivill, J, **Las políticas sociales en la Unión Europea en los albores del nuevo milenio**, Rev. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (32), 2001

Fernandez Garcia, T. e Ponde de León Romero, L., **Elaboración, gestión e evaluación de proyectos sociales. Intervención social y programación**, 1ª ed., Piramide, 2016

Harvey, D., **Breve historia del neoliberalismo**, 1ª ed., Akal, 2007

Laparra, M. e Ayala, L., **El sistema de garantía de ingresos mínimos en España y la respuesta urgente que requiere la crisis social.**, 1ª ed., Fundación Foessa, 2009

Laparra,M e Perez Eransus,B. (coord.), **El primer impacto de la crisis en la cohesión social en España, Colección de Estudos Fundación Foessa**, 1ª ed., Caritas, 2010

Millán Calentí, J.C, **Políticas sociales, modelos de intervención y Estado de Bienestar,**, 1ª ed., Xunta de Galicia. Vicepresidencia de Igualdade e B, 2005

Ministerio de Sanidad y Servicios Sociales e Igualdad, **El sistema público de servicios sociales. Informe de rentas minimas de inserción**, Ministerio Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, 2015

Pérez Eransus, B y Laparra,M, **Procesos de exclusión e itinerarios de inseción socia**, 1ª ed., Caritas, 2007

Raya Diez, E., **Indicadores de exclusión social. Una aproximación al estudio aplicado de la exclusión**, 1ª ed., Universidad País Vasci, 2006

Rubio,M.J. e Monteros, S, **La exclusión social. Teoría y práctica de la intervención**, 1ª ed., CCS, 2002

Sanchez Alias, A. e Jimenez Sanchez, M, **Exclusión social. Fundamentos teóricos de la intervención**, Trabajo social global. Global social work: Rev. de, 2013

Xunta de Galicia. Consellería Politica Social, **Plan Operativo de Inclusión Social 2015-2016. Estratexia de Inclusión Social de Galicia 2014-2020**, 1ª ed., Xunta de Galicia. Politica Social, 2016

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ou espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non hai modificacións nos contidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

* Outras modificacións
 Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.
 No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

* Probas pendentes que se manteñen:
Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.
Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

* Probas que se modifican
Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

*Novas probas:
Non se prevén novas probas de avaliación.

*Información adicional
Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xénero, violencia e intervención social				
Materia	Xénero, violencia e intervención social			
Código	O05G220V01909			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Vázquez Figueiredo, María José			
Profesorado	Vázquez Figueiredo, María José			
Correo-e	figueiredo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia pretende proporcionar, de forma xeral, unha aproximación psicosocial á violencia de xénero, abordando os determinantes *epistemológicos, psicolóxicos, xurídicos e sociais desta problemática, así como as principais medidas de prevención, intervención e tratamento.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C1	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C16	Establecer, minimizar e administrar o risco cara a un mesmo e os colegas a través da planificación, revisión e seguimento de accións para limitar o estrés e o risco
C17	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
C20	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
C21	Participar na administración e dirección de entidades de benestar social
C24	Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
C25	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
D1	Capacidade de análise e síntese

D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D6	Coñecemento da cultura propia da comunidade
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D23	Motivación pola calidade
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Que o alumnado sexa capaz de intervir con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas sobre as súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, tomando en consideración a diversidade cultural-e por tanto a *especificidad das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, o requirimento de ir cara a unha sociedade sustentable *medioambientalmente e defender os valores da paz.	B1 B2 B3 B6	C1 C2 C3	D1 D2 D3 D14 D16 D17 D19 D23 D24
Que o alumnado sexa capaz de *interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios para promocionar o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida.	B2 B6	C1 C3 C5 C12 C17 C20 C21 C24 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D24
Que o alumnado sexa capaz de preparar, producir, *implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando a subministración de servizos.	B2 B6	C1 C16 C17 C20 C25	D2 D3 D4 D8 D11 D12 D14 D17 D18 D23
Que o alumnado sexa capaz de traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando situacións e circunstancias que configuran devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos.	B6	C13 C15 C24 C25	D1 D3 D9 D10 D16 D17 D18 D19 D23

Que o alumnado sexa capaz de analizar e *sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes.	B2 B6	C3 C4	D1 D3 D6 D8 D9 D10 D14 D16 D17 D18 D19 D23
Que o alumnado sexa capaz de deseñar, *implementar e avaliar proxectos de intervención social.	B6	C6 C12 C17 C20 C21 C24 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9 D10 D15 D17 D18 D19 D23 D24
Que o alumnado sexa capaz de apoiar ás persoas para que sexan capaces de manifestar as necesidades, puntos de vista e circunstancias.	B3 B6	C1 C3 C13 C14 C20	D1 D3 D4 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D17 D19 D23 D24
Que o alumnado sexa capaz de defender ás persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades, actuando no seu nome si a situación requíreo.	B2	C1 C3 C5	D1 D3 D9 D10 D16 D17 D23 D24
Que o alumnado sexa capaz de valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención	B6	C3	D1 D3 D10 D16 D17 D18 D23
Que o alumnado sexa capaz de responder a situacións de crises valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados	B1 B6	C1 C3 C4 C15 C16 C24 C25	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D12 D16 D17 D18 D19 D23

Contidos

Tema	
TEMA 1.- TEORÍA DE XÉNERO	1.1. ANÁLISE DOS VALORES ESTRUTURAIS DA VIOLENCIA
TEMA 2.- MARCO TEÓRICO E CONCEPTUAL DA VIOLENCIA DE XÉNERO.	2.1. TEORÍAS EXPLICATIVAS DA VIOLENCIA DE XÉNERO. 2.1.1.TEORÍA DO CICLO DA VIOLENCIA: FASES 2.2.1.1.TEORÍA ECOLÓXICA 2.2.1.2.FACTORES EXPLICATIVOS: INDIVIDUAIS, RELACIONALES, COMUNITARIOS, SOCIAIS 2.2.APROXIMACIÓN PSICOSOCIAL Á VIOLENCIA DE XÉNERO. 2.2.1.TIPOLOXÍA DA VIOLENCIA DE XÉNERO 2.2.1.1.VIOLENCIA FÍSICA 2.2.1.2.VIOLENCIA SEXUAL 2.2.1.3.VIOLENCIA PSICOLÓXICA 2.2.2.INDICADORES DA VIOLENCIA DE XÉNERO. 2.2.2.1.INDICADORES EPIDEMIOLÓXICOS 2.2.2.2.INDICADORES XUDICIAIS 2.2.2.3.INDICADORES SOCIAIS
TEMA 3.- CONSECUENCIAS E CUSTOS SOCIAIS DERIVADOS DA VIOLENCIA DE XÉNERO	3.1.-CONSECUENCIAS PARA A VÍTIMA 3.2.-CONSECUENCIAS PARA O AGRESOR 3.3.-CONSECUENCIAS PARA O MENOR
TEMA 4. -PROGRAMAS DE ACTUACIÓN PARA A PREVENCIÓN E ERRADICACIÓN DA VIOLENCIA DE XÉNERO	4.1.-INTERVENCIÓN PSICOSOCIAL CON MULLERES MALTRATADAS 4.2.-INTERVENCIÓN PARA MALTRATADORES DE XÉNERO. 4.3.-PROGRAMA DE AXUDA Aos/Os FILLOS/As QUE VIVIRON A VIOLENCIA FAMILIAR.
TEMA 5.-GRUPOS E REDES DE APOIO Ás MULLERES VÍTIMAS DE VIOLENCIA DE XÉNERO	5.1.-REDE DE APOIO: DEFINICIÓN, TIPOLOGIA E RELACIÓN COAS VARIABLES DE AXUSTE

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	13	33
Seminario	5	10	15
Traballo tutelado	8	24	32
Debate	1	10	11
Resolución de problemas de forma autónoma	6	0	6
Exame de preguntas obxectivas	1	25	26
Estudo de casos	1	26	27
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais exponse os contidos teóricos da materia. O profesorado proporcionará todo o material explicado na clase.
Seminario	As títorías empréganse para levar a cabo o seguimento dos traballos de grupo, e poder avaliar as achegas de cada alumno/a.
Traballo tutelado	Os estudantes responden as diversas cuestións que miden o grao de comprensión dos contidos abordados nas sesións.
Debate	Achegas de material científico-técnico que axuden á construción do coñecemento sobre a materia. Participación dos/as estudantes en encontros científicos-técnicos recomendados por constituir achegas de interés para avanzar na adquisición de coñecementos da materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Debateranse capítulos de libro, artigos e material audiovisual que traten temas relacionados coa materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	Para atender de forma persoal, ao alumno/a que o requira, adoptaranse dúas modalidades: 1) Presencial. Na aula, durante as sesións de titorías do grupo. 2) Non presencial. Os/os alumnos/as que non puideron asistir ás titorías presenciais poderán consultar ao profesor as dúbidas que teñan sobre os temas da materia por correo electrónico ou na sala do profesor 2651, no campus remoto.
Traballo tutelado	Para atender de forma persoal, ao alumno/a que o requira, adoptaranse dúas modalidades: 1) Presencial. Na aula, durante as sesións de titorías do grupo. No despacho do profesor no horario de titorías. 2) Non presencial. Os/os alumnos/as que non puideron asistir ás titorías presenciais poderán consultar ao profesor as dúbidas que teñan sobre os temas da materia por correo electrónico ou na sala do profesor 2651, no campus remoto.

Resolución de problemas de forma autónoma	Para atender de forma persoal, ao alumno/a que o requira, adoptaranse dúas modalidades: 1) Presencial. Na aula, durante as sesións de titorías do grupo. No despacho do profesor no horario de titorías. 2) Non presencial. Os/os alumnos/as que non puideron asistir ás titorías presenciais poderán consultar ao profesor as dúbidas que teñan sobre os temas da materia por correo electrónico ou na sala do profesor 2651, no campus remoto.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Titorías en grupo: dossier De forma individual e, de forma continuada, entrégase dossier de prácticas realizadas durante o horario de clase. As prácticas deben entregarse na plataforma virtual (MOODLE).	10		C17	D18
Traballo tutelado	Revisión bibliográfica que aborde algún dos descriptores da materia: xénero, violencia e intervención social. O traballo realízase de forma grupal. Planifícanse no horario de docencia o seguimento e orientación do traballo de investigación teórico. A revisión bibliográfica realizada en grupo presentarase na aula.	20	B1 B2 B3 B6	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C12 C13 C14 C15 C16 C17 C20 C21 C24 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D23 D24
Debate	Terase en conta todas as achegas que se fagan sobre os materiais científico-académicos ou de divulgación que estean relacionados coa materia. Ademais da participación en actividades científico-técnicas recomendadas que contribuían a incrementar e mellorar o coñecemento sobre a materia.	10		C1	D2 D8 D9 D16 D17 D18 D19 D23 D24
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade autónoma titorizada do estudante	20	B1 B2 B3 B6	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C12 C13 C14 C15 C16 C17 C20 C21 C24 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D23 D24
Exame de preguntas obxectivas	Os coñecementos teóricos serán avaliados de forma progresiva e continua ao longo do desenvolvemento da materia. Acompáñase de estudos de caso.	40	B6	C3	D1 D3 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade de Ciencias da Educación no espazo datas de exames

Aplicarase un sistema de avaliación continua de contidos e de competencias traballadas na materia. O alumnado que ao longo do cuadrimestre superase as probas e os traballos, que se realizan periodicamente, non terán que presentarse na convocatoria oficial da Facultade.
Por tanto, as partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, en consecuencia, como aprobadas nese curso académico.
1) Avaliación do alumnado asistente.
Inclúe proba obxectiva, estudos de caso, presentación de proxectos e actividades autónomas titorizadas que serán entregadas na plataforma virtual, que se utilice na materia (i.e., MOODLE). Ademais, valórase positivamente a participación do alumnado en encontros científico-académicos recomendados pola súa contribución ao coñecemento da materia, así como a realización e participación en actividades adicionáis, de carácter voluntario, que axuden pola súa aportación e interés a avanzar na comprensión da materia.
2) Avaliación para o alumnado non asistente.
Inclúe proba obxectiva, estudos de caso, presentación de proxectos e actividades autónomas titorizadas que serán entregadas na plataforma virtual, que se utilice na materia (i.e., MOODLE). Ademais, valórase positivamente a participación do alumnado en encontros científico-académicos recomendados pola súa contribución ao coñecemento da materia, así como a realización e participación en actividades adicionáis, de carácter voluntario, que axuden pola súa aportación e interés a avanzar na comprensión da materia.
Será de obrigado cumprimento informar á profesora da materia, ao comezo do curso, que se optará pola modalidade non presencial, co propósito de poder propor e orientar sobre tema obxecto de estudo no traballo tutelado. O alumnado non presencial deberá entregar as prácticas na plataforma MOODLE no prazo establecido, na materia. O traballo debe ser presentado, preferiblemente na aula.
Será considerado nesta modalidade non asistente o alumnado que polo xeral aqueles que non consigan o 80% de asistencia.De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Segunda convocatoria, xullo.
Valórase a evolución do progreso do alumnado na adquisición de competencias. O alumnado tanto presencial como non presencial só se ten que examinar dos contidos e destrezas que non chegou a superar na convocatoria de xullo, ao conservarse a cualificación das competencias adquiridas. O alumnado terá de data límite para entregar o dossier de prácticas, os estudos de caso e o estudo bibliográfico, o día do exame oficial publicados na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación.
A proba obxectiva levará a cabo o día do exame oficial publicados na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación.A cualificación final será resultado do nivel de competencia conseguida, con relación aos obxectivos da materia, na convocatoria de xuño e xullo.
O alumnado non presencial que opte a presentarse nesta convocatoria debe planificar o tema obxecto de estudo do traballo tutelado dende inicio do curso, e a súa presentación farase o día do exame oficial, previa entregada do mesmo na plataforma MOOVI.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Arce, R., Fariña, F., Vázquez, MªJ., Novo, M., Seijo, D., **Programa Galicia de reeducación de agresores de género**, Vol.2, Andavira, 2015

Arce, R., Fariña, F., Vázquez, MªJ., Novo, M., Seijo, D., **Programa Galicia de reeducación de agresores de género**, Vol.1, Andavira, 2015

Fariña, F., Arce, R., y Buela-Casal, G, **Violencia de género. Tratado psicológico y legal**, Biblioteca Nueva, 2009

Fariña, F. y Arce, R., **Avances en torno al comportamiento antisocial, evaluación y tratamiento**, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, 2003

Marchiori, H., **Violencia familiar. Protección Víctimas Niños**, Victimología 20, 2017

Bibliografía Complementaria

Arnoso, A., Ibabe, I., Arnoso, M., y Elgorriaga, E., **El sexismo como predictor de la violencia de pareja en un contexto multicultural**, Anuario de Psicología Jurídica, 2017

Arce, R., Fariña, F., Carballal, A., y Novo, M., **Creación y validación de un protocolo de evaluación forense de las secuelas psicológicas de la violencia de género.**, 21(2), Psicothema, 2009

Arce, R., Fariña, F., y Novo, M., **Contraste del desarrollo de la inteligencia emocional en penados por violencia de género, menores de reforma y adultos sin antecedentes.**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Mur,

Arredondo-Provecho, A. B., del Pliego-Pilo, G., Nadal-Rubio, M., y Roy-Rodríguez, R., **Conocimientos y opiniones de los profesionales de la salud de atención especializada acerca de la violencia de género**, 18(4), Enfermería clínica, 2008

Arbach, K., Bobbio, A., **Intimate partner violence risk assessment in community health facilities. A multisile longitudinal study.**, 27(2), 105-112, Psychosocial Intervencion, 2018

Barón, S.,, **Gender differences in intimate partner violence: a prediclive analysis of IPV by child abuse and domestic violence exposure during early childhood.**, 29(1), 89-93, Anuario de Psicología Jurídica, 2019

Bauyard, V., Edwards, K.M., Rizzo, A. J., Theodores, M., Tardiff, R., Lee, K., y Greenberg, P., **Evaluating a gender transformative violence prevention program for middle school boys: a pilot study.**, 101, 165-173, Children and Youth Servicies Review, 2019

Barreira, A.L., & Jiménez, M.M., **Dependencia emocional en agresores de pareja asistentes a un programa de intervención de penas y medidas alternativas: estudio piloto.**, 75-88., International Journal of Psychology and Psychologi, 2020

Fariña, F. Arce, R., Seijo. D., y Novo, M., **Prevención e intervención en violencia de género y familiar**, Nino, 2011

Fariña, F., Vázquez, Mª J., y Suárez, A., **Una alternativa a la prisión para maltratadores de género: programa de reeducación. En J. Romay, Perspectivas y retrospectivas de la psicología social en los albores del siglo XXI (pp. 455-463)**, Biblioteca Nueva, 2007

Ferrer-Perez, V. A., Ferreiro-Basurto, V., Navarro-Guzmán, C., y Bosch-Fiol, E., **Programas de intervención con maltratadores en España: la perspectiva de los/as profesionales.**, 25(3), Psychosocial Intervention, 2017

Caballé-Pérez, M., García, D. V., Santos-Hermoso, J., López-Ossorio, J. J., & González-Álvarez,, **El Quebrantamiento de las Órdenes de Protección en Violencia de Género: Análisis de los Indicadores de Riesgo mediante el Formulario VPR4. 0.**, 30(1), 63-72., Anuario de Psicologia Juridica,, 2020

Del Río Lozano, M., & Calvente, M. D. M. G. (2020)., **Cuidados y abordaje de la pandemia de COVID-19 con enfoque de género.**, Gaceta Sanitaria. 1-4. https://doi.org/10.1016/j.g, 2020

Juarros-Basterretxea, J., Herrero, J., Fernández-Suárez, A., Pérez, B., y Rodríguez-Díaz, F. J., **Son los maltratadores generalistas distintos de los hombres extrafamiliarmente violentos en general? Un estudio con hombres violentos en prisión.**, 10(1), 8-14., The European Journal of Psychology Applied to Lega, 2018

Jung, H.; Herrenkohl, Tl.I.; Skinner, M.L., Lee, J. O., Klika, J. B.; Rousson, A. N., **Gender differences in intimate partner violence: a prediclive analysis of IPV by child abuse and domestic violence exposure during early childhood.**, 25(8), 903-924, Violence Against Woman, 2019

Kumar, S., & Casey, A., **Work and intimate partner violence: Powerful role of work in the empowerment process for middle-class women in abusive relationships.**, 23(1), 1-18., Community, Work & Family,, 2020

LUZARRAGA, J. M., y NÚÑEZ-LOZANO, J. M., **Análisis de una experiencia de prevención primaria en violencia de género en educación secundaria.**, 4(1), Revista Internacional de Educación y Aprendizaje, 2017

Javed, S., Chattu, V. K., **Patriarchy at the helma of gender-based violencia during COVID-19.**, 8(1), 32-35, Aims Public Health,, 2021

Liminana, A. R., Martínez, R. S., y Pérez, M. Á. M., **Problemas de conducta infantil y competencias parentales en madres en contextos de violencia de género.**, 32(1), 35-40., Gaceta Sanitaria,, 2018

Navarro-Pérez, J. J., Oliver, A., Carbonell, Á., & Schneider, B. H., **La eficacia de una intervención con aplicación móvil sobre actitudes asociadas a la violencia de pareja en los adolescentes de centros de acogida.**, 29(2), 59-66., Psychosocial Intervention, 2020

Oliveira, C.; Martins, M.D., Dias, S., Keygnaert, I., **Conceptualizing sexual and gender-based violence in European asylum reception centers.**, 77(27), Archives of Public Health, 2019

Orozco, A., Aguilar, A., Amaris, M., **Legitimación de la violencia en parejas heterosexuales desde el género como una de las estructuras de práctica social**, 30(1), 1-4, Saúde Soci., 2021

Pereira, S., y Guzman, A., **Amor, familia y violencia: construcciones sociales de las mujeres maltratadas por sus parejas y que transitan por el proceso legal correspondiente**, (14), Analogías del comportamiento, 2017

Pereda, N. y Tamarit, J. M., **¿Ciegos ante la perspectiva de género o ciegos ante la evidencia empírica sobre la violencia en las relaciones de pareja**, 85-87, Anuario de Psicología Jurídica, 2019

Pornari, Ch.D., Dixon, L., y Humphreys, G. (2021)., **A preliminary investigation into a range of implicit and explicit offence supportive cognitions in Perpetrators of Physical intimate partner violence.**, 36(3-4), 1-33, Journal of Interpersonal Violence, 2021

Rivera, A. P., y Hernández, A. O., **Prevención de la violencia de genero mediante el uso de medios audiovisuales**, 2(1), JÓVENES EN LA CIENCIA, 2017

Rodríguez, J.; Bringas, C., Fariña, F., Arce, R. y Bernardo, A., **Psicología Jurídica y Victimología**, Ediciones de la Universidad de Oviedo., 2008

Soria-Verde, M. A., Pufulete, E.M. y Álvarez-Llabería, F. X., **Homicidos en la pareja: explorando las diferencias entre agresores inmigrantes y españoles.**, 29(1), 89-93, Anuario de Psicología Jurídica, 2019

Stewart, R., Wright, B., Smith, L., Roberts, S., y Russell, N. (2021)., **Gendered stereotypes and norms: A systematic review of interventions designed to shift attides and behavior**, e0660, 1-15, Heliyon,, 2021

Suomi, A., Dowling, N. A., Thomas, S., Abbott, M., Bellinger, M., Battersby, M., Koziol-Mclain, J.,, **Patterns of families and intimate partner violence in problem gamblers**, 35(2), 465-484, Journal of Gambling Studies, 2019

Vargas, V., Lila, M., y Catalá-Miñana, A., **¿ Influyen las diferencias culturales en los resultados de los programas de intervención con maltratadores? Un estudio con agresores españoles y latinoamericanos.**, 24(1), Psychosocial Intervention, 2015

Vaca-Ferrer, R., Ferro-Garcia, R., y Valero-Aguayo, L., **Efficacy of a group intervención program with woman victims of gender violence in the framework of contextual therapies.**, 36(2), 189-199, Anales de Psicología, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Estrutura social/O05G220V01501

Outros comentarios

Recoméndase:
1.-Ler, con anterioridade á explicación do docente, o material do tema que se vai a tratar na sesión maxistral; de ser o caso, hanse de anotar as dúbidas para resolvelas na sesión maxistral.
2.-Ler, mínimo, dous artigos da bibliografía básica e complementaria, que recolle a presente guía docente.
3.-Participar activamente nas clases maxistrais, expondo cuestións sobre os temas tratados.
4.-Exporlle ao profesorado preguntas/consultas que se consideren necesarias para comprender os contidos explicados nas sesións maxistrais, así como os procedementos implicados no desenrrollo dos traballos propostos polo docente.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
Lección maxistral.
Seminario
Traballo tutelado
Debate
Resolución de problemas

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ningún

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
No campus remoto (previa solicitude por parte do alumno). Sala 2651 Profesora María José Vázquez Figueiredo
Correo electrónico:figueiredo@uvigo.es
Plataforma Virtual MOODLE: foro, correos informativos, cartafol de exercicios

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Non proceden

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe. Además das referencias que se adxuntan, proporcionarase bibliografía adaptada ás necesidades educativas e dúbidas que presenten os/as estudiantes ao longo do proceso de ensino-aprendizaxe.

Acosta, M. L. (2020). Violencia de género en tiempos de pandemia y confinamiento. Revista Española de Medicina Legal. 1-7. https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0377473220300250
Acosta, M. L. (2020). Violencia de género en tiempos de pandemia y confinamiento. Revista Española de Medicina Legal.
Arce, R., Arias, E., Novo, M., & Fariña, F. (2020). Are Interventions with Batterers Effective? A Meta-analytical Review. Psychosocial Intervention.
Arias, E., Vázquez, M. J., Selaya, A., Fariña, F., & Redondo, L. (2020). Intimate partner batterers: irrational beliefs, distorted thoughts and concealment. In Psychology and Law: Research for practice (pp. 51-62). Sciendo.
Arias, S. R., & Jiménez, F. E. (2008). Intervención con hombres en suspensión condicional de condena por violencia de género. Anuario de Psicología Jurídica, 18, 81-89.
Barreira, A.L., & Jiménez, M.M. (2020). Dependencia emocional en agresores de pareja asistentes a un programa de intervención de penas y medidas alternativas: estudio piloto. International Journal of Psychology and Psychological Therapy, 20(1), 75-88.
Borda, L. M. F., Porto, S. D. J. H., Martínez, V. B., & Ramírez, R. A. H. (2019). Maltrato a las personas mayores: una revisión narrativa. Universitas Medica, 60(4), 1-16.
Brown, K. M., & Kloess, J. A. (2020). The motivations of female child sexual offenders: A systematic review of the literature. Aggression and violent behavior, 50, 101361.
Caballé-Pérez, M., García, D. V., Santos-Hermoso, J., López-Ossorio, J. J., & González-Álvarez, J. L. (2020). El Quebrantamiento de las Órdenes de Protección en Violencia de Género: Análisis de los Indicadores de Riesgo mediante el Formulario VPR4. 0.

Anuario de Psicologia Juridica, 30(1), 63-72.
Cannon, C., Ferreira, R. J., & Buttell, F. (2020). Critical race theory, parenting, and intimate partner violence: Analyzing race and gender. Research on Social Work Practice, 30(1), 122-134.
Colmenero, P. C. (2020). Efectos del confinamiento domiciliario sobre la violencia de género (física o digital) y medidas de contención arbitradas: Algunas reflexiones sobre las derivaciones laborales. Diario La Ley, (9631), 7.
Del Río Lozano, M., & Calvente, M. D. M. G. (2020). Cuidados y abordaje de la pandemia de COVID-19 con enfoque de género. Gaceta Sanitaria. 1-4. https://doi.org/10.1016/j.gaceta.2020.05.006ARTICLE
Doménech, M. J. G., & Genovés, V. J. G. (2016). Menores, víctimas directas de la violencia de género. Boletín criminológico, (165), 1-9.
Fariña, F., Arce, R., Tomé, D., & Seijo, D. (2020). Validación del Cuestionario Actitud ante el Conflicto Parental: Autoinformada y Referenciada (ACPar). Revista Iberoamericana de Psicología y Salud, 11(1).
Gallardo-López, J. A., & Gallardo-Vázquez, P. (2019). Educar en igualdad: Prevención de la violencia de género en la adolescencia. Hekademos: revista educativa digital, (26), 31-39.
Gallego, R., Novo, M., Fariña, F., & Arce, R. (2019). La violencia de los hijos hacia los padres y de los padres hacia los hijos: una revisión metaanalítica. The European Journal of Psychology Applied to Legal Context, 11(2), 51-59.
Gallego, R., Novo, M., Fariña, F., & Arce, R. (2019). La violencia de los hijos hacia los padres y de los padres hacia los hijos: una revisión metaanalítica. The European Journal of Psychology Applied to Legal Context, 11(2), 51-59.
Habigzang, L. F., Petersen, M. G. F., & Maciel, L. Z. (2019). Terapia Cognitivo Conductual para mujeres que sufrieron violencia por su pareja íntima: Estudio de casos múltiplos. Ciencias Psicológicas, 13(2), 249-264.
Hernández, R. P., & Gras, R. M. L. (2005). Víctimas de violencia familiar: Consecuencias psicológicas en hijos de mujeres maltratadas. Anales de Psicología/Annals of Psychology, 21(1), 11-17.
James, J., & Proulx, J. (2020). Theories That Explain Sexual Aggression Against Women. The Wiley Handbook of What Works with Sexual Offenders: Contemporary Perspectives in Theory, Assessment, Treatment, and Prevention, 1-22.
Kumar, S., & Casey, A. (2020). Work and intimate partner violence: Powerful role of work in the empowerment process for middle-class women in abusive relationships. Community, Work & Family, 23(1), 1-18.
López, M. D. C. P. (2020). Responsabilidad pública en materia de violencia de género (Especial referencia a las hijas e hijos de madres maltratadas). FEMERIS: Revista Multidisciplinar de Estudios de Género, 5(2), 166-182.
Martín, E. A. (2020). Propuesta de intervención impulsada por la delegación del gobierno de España para la violencia de género. Análisis de un documento de referencia para profesionales. Revista de Comunicación de la SEECI, 63-82.
Méndez, R. D., Martínez-Silva, I. M., Varela, M. M., & Rodríguez-Calvo, M. S. (2020). Creencias y actitudes del alumnado universitario hacia la violencia de género. Educación Médica, 21(1), 3-10.
Navarro-Pérez, J. J., Oliver, A., Carbonell, Á., & Schneider, B. H. (2020). La eficacia de una intervención con aplicación móvil sobre actitudes asociadas a la violencia de pareja en los adolescentes de centros de acogida. Psychosocial Intervention, 29(2), 59-66.
Novio, I. S., & Freire, C. G. (2019). De víctima a superviviente: un caso de intervención en violencia de género. Anuario Psicoloxía e Saúde: Revista Oficial da Sección de Psicoloxía e Saúde do COPG, (12), 193-196.
Olvera, A. K. C. (2020). Campañas contra la violencia de género: los medios en la construcción del imaginario social en jóvenes de educación media superior. Edähi Boletín Científico de Ciencias Sociales y Humanidades del ICSHu, 8(16), 30-38.
Puente-Martínez, A., Ubillos-Landa, S., Echeburúa, E., & Páez-Rovira, D. (2016). Factores de riesgo asociados a la violencia sufrida por la mujer en la pareja: una revisión de meta-análisis y estudios recientes. Anales de psicología, 32(1), 295-306.
Recio, P., Cuadrado, I., & Ramos, E. (2007). Propiedades psicométricas de la Escala de Detección de Sexismo en Adolescentes (DSA). Psicothema, 19(3), 522-528.
Rodríguez, E. R., & Iñesta, A. I. C. (2020). Amor romántico y violencia de género. Trabajo social hoy, (89), 65-81.
Rodríguez, M. D. R. V., & Pazmiño, M. A. G. (2019). Autoestima y violencia doméstica: intervención psicoterapéutica. Revista Científica Retos de la Ciencia, 3(2), 48-55.
Rodríguez, Y. B., Rodríguez, C. A., & Alverdi, C. A. (2020). Género, ciencia y mujer= Gender, science and woman. Cuestiones de género: de la igualdad y la diferencia, (15), 125-142.
Ruiz, M. Á. B. (2014). Implicaciones del uso de las redes sociales en el aumento de la violencia de género en adolescentes. Comunicación y medios, (30), ág-124.
Sánchez, L. S. (2015). Resiliencia en violencia de género. Un nuevo enfoque para los/las profesionales sanitarios/as. Journal of Feminist, Gender and Women Studies, (1).
Sans, M., & Sellarés, J. (2010). Detección de la violencia de género en atención primaria. Revista española de medicina legal, 36(3), 104-109.
Tamayo, A. L. E., Torrientes, M. G. C., Enamorado, Y. L. L., Hernández, M. S. S., & Fonseca, L. L. (2020). Programa educativo ante la violencia intrafamiliar en el adulto mayor. MULTIMED, 24.
Teruelo, J. G. F. (2013). Riesgo de feminicidio de género en situaciones de ruptura de la relación de pareja. Estudios penales y criminológicos, 33.
Vaca-Ferrer, R., Garcia, R. F., & Valero-Aguayo, L. (2020). Eficacia de un programa de intervención grupal con mujeres víctimas de violencia de género en el marco de las terapias contextuales. Anales de Psicología/Annals of Psychology, 36(2), 188-199.
Vaca-Ferrer, R., Garcia, R. F., & Valero-Aguayo, L. (2020). Eficacia de un programa de intervención grupal con mujeres víctimas de violencia de género en el marco de las terapias contextuales. Anales de Psicología/Annals of Psychology, 36(2),

188-199.
Walker, L. E., Shapiro, D., & Akl, S. (2020). Therapeutic Jurisprudence and Problem-Solving Courts. In Introduction to Forensic Psychology (pp. 111-120). Springer, Cham.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
Dossier de prácticas (10%)
Traballo tutelado. Revisión bibliográfica en grupo (20%)
Debate. Achegas e participación en actividades recomendadas. (10%)
Resolución de Problemas. Dossier problemas prácticos (20%)
Exame. Preguntas e supostos prácticos (40%)

* Probas pendentes que se manteñen
Dossier de prácticas. (10%)
Traballo tutelado. Revisión bibliográfica en grupo. (20%)
Debate. Achegas e participación en actividades recomendadas. (10%)
Resolución de Problemas. Dossier problemas prácticos. (20%)
Exame. Preguntas e supostos prácticos. (40%)

* Probas que se modifican
Non se requiren

* Novas probas
Non se requiren

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeriatría para traballadores/as sociais				
Materia	Xeriatría para traballadores/as sociais			
Código	O05G220V01910			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	(*)Esta materia facilita competencias en Traballo Social xeriátrico, aportando técnicas, coñecimento e habilidades de manexo dos sindromes xeriátricos e o apoio as necesidades propias d avellentamento normal e patolóxico			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C1	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc

C7	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C9	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
C10	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C19	Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdoos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
C20	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
C23	Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
C25	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D6	Coñecemento da cultura propia da comunidade
D7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D13	Traballo nun contexto internacional
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D22	Iniciativa e espírito emprendedor
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer, definir, propoñer e avalia-los contextos de desenvolvemento profesional Sociosanitario en Xeriatría Social e atencion sociosanitaria.	A1 A2	B2 B6	C2 C3	D1
Promove-la definición dos ámbitos comunitarios e especializados da Intervención Profesional na Xerontoloxía, e o manexo das respostas precisas ante necesidades das persoas.	A3	B1 B3		D2
Aporta-los recursos e coñecementos para desenvolver Programas de Intervención Social para Persoas Maiores, Coidadores en Programas e Centros de Atención Xeriátrica.	A4	B4 B5	C1 C4	D9 D10
Adestra-las técnicas e hábitos de traballo específico cara a prevención do avellentamento e a mellora da vida na vellez, coa práctica da Intervención Social e Sociosanitaria potenciando as capacidades físicas, psíquicas e sociais da Persoa Maior, coñecendo o proceso normal de avellentar e as patoloxísa asociadas con impacto en necesidades sociais.	A2	B4	C5 C6 C7 C9 C12	D6 D11 D14

Utilizar Guías e Técnicas de Avaliacion das necesidades das persoas Maiores e de Valoración Xeriátrica e Social para o desenvolvemento de Programas Individualizados de atención	A3	B2	C3 C19	D7 D11 D12 D16 D18
Manexar recursos de Comunicación eficaz con Maiores e Coidadores para a atención social en situacion límite ou de crise.	A4 A5	B3	C20 C23	D8 D14 D17
Avaliar as situacions de risco e as conductas de risco de Coidadores e persoas Maiores con e sen dependencias.	A3	B4	C10 C15	D3 D4 D10 D19 D22
Valorar a realidade e os mitos, estereotipos e limitacións sociais cara a vellez e respectar as crenzas e valores das persoas de idade.	A1	B6	C8 C13 C25	D3 D13 D24
Aprender a respectar a individualidade e diversidade das persoas Maiores e reconocer as limitacions funcionais que forman parte do avellentamento.	A2	B2	C13	D15
Conocer o que resulta normal no proceso de avellentar e de enfermar; e aínda na atención o morrer, para cada persoa e seus familiares	A3	B2	C12	D17 D19

Contidos	
Tema	
1. Envellecemento e vellez. Vellez dependente. Xeriatría Social. Atención Social en Xeriatría e Xerontoloxía.Conceptualización.	1.1 Xeriatría e Xerontología. Conceptos . 1.2 Carteira de Servizos en xeriatría sociosanitaria.
2. Sociodemografía sociosanitaria en xeriatría. As persoas maiores en España. Situación actual e proxeccións. Dependencia Xeriátrica.	2.1 Análise da situazón sociosanitaria e Atención Xeriátrica e Xerontolóxica en Europa, en España e en Galicia. 2.2 Informe sobre as Persoas Maiores en España e en Galicia. 2.3 Imaxe social da vellez. Crenzas, Mitos e estereotipos xeriátricos en Traballo Social.
3. Coidados Xeriátricos. Novos modelos de atención conceptual en Xeriatría. Modelos de Atención centrada na persoa (ACP) e a novo paradigma do modelo de Apoio. Atención xeriátrica e intervención social para un Avellentamento activo e saudable.	3.1 Atención centrada na persoa (ACP) 3.2 Modelos de Apoio: deseño 3.3 Concepto e determinantes do avellentamento saudable e do avellentamento activo.
4. Prevención do envellecemento. Biogerontología. ¿Como e por qué avellentamos?	4.1. Envellecemento: teorías 4.2 Prevención desde o Traballo Social 4.3 Investigacións Biogerontológicas actuais: ¿a vellez é unha enfermidade?
5 Avellentamento normal e Avellentamento patolóxico. Instrumentos de valoración. Axudas Técnicas e novas tecnoloxías de atención sociosanitaria.	5.1 Avellentamento fisiolóxico ou normal 5.2 Avellentamento patolóxico 5.3 Características da atención social na vellez 5.4 Instrumentos de avaliación en traballo social xeriátrico 5.5 Axudas Técnicas. Novas tecnoloxías de atención no envellecemento
6. Síndromes xeriátricas. Concepto de síndrome xeriátrica. As grandes Síndromes Xeriátricas. Os trastornos neuro-cognitivos (demencias) no DSM-5 e a Enfermidade de Alzheimer (EA)	6.1 Definicións e tipos de sindromes prevalentes en xeriatría social 6.2 Trastornos neurodegenerativos e a EA 6.3 Outros sindromes prevalentes
7. Programas de Atención e Intervención Comunitaria e Especializada. Centros e Servizos. Organización funcional e actividade de Traballo social. Visita Técnica a Centros de referencia.	7.1 Programas comunitarios de atencion xeriátrica: 7.2 Saída Técnica opcional para visita a Centros de referencia de Galicia.
8. Coidados na contorna familiar. Problemática dos coidados informais xeriátricos a dependencia. O coidado do/do Coidador/a e o adestramento dos coidados.	8.1 O coidado familiar en xeriatría 8.2 A Síndrome do coidador 8.3 Recursos sociais en xeriatría de apoio

9. Atención social na morte. Afrontamiento do fin da vida. Coidados Paliativos: Profesionais, familias e persoas. O acompañamento social xeriátrico no duelo e na morte.	9.1 Características do proceso de morrer. 9.2 Coidados paliativos xeriátricos 9.3 O papel do TS no equipo de Coidados Paliativos xeriátricos
10. Malos tratos na vellez: tipoloxía, prevención e intervención social en xeriatría. Boas prácticas en xeriatría social	10.1 Malos tratos na vellez. Prevención e actuacións. Protocolos sociosanitarios 10.2 Guías de boas prácticas para a intervención en xeriatría social

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	1	5
Lección maxistral	14	3	17
Resolución de problemas	3	3	6
Traballo tutelado	5	45	50
Estudo de casos	10	20	30
Estudo previo	4	4	8
Prácticum, Practicas externas e clínicas(Repetida non usar)	4	4	8
Saídas de estudo	5	10	15
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Facilitarase ao Alumnado: Documentación, Manuais, Referencias Técnicas e Bibliografía específica de cada Bloque Temático, a modo de Notas Técnicas en soporte web.
Lección maxistral	Sesión interactiva con apoio audiovisual a modo de clase teorico-practica
Resolución de problemas	Realizásense propostas de caso practico e probas de coñecemento tipo test
Traballo tutelado	Mediante a plataforma Tema proporanse Traballos persoais individuais nos que o Alumnado realizará a busca bibliografica e documental e fará posteriormente unha presentacion na clase a modo de resumo para o debate e ampliación dos coñecementos achegados
Estudo de casos	Proporanse casos reais para estudo de propostas de Intervencion ou Apoio social
Estudo previo	O Alumnado fará unha revision documental sobre a situación das persoas Maiores en España e en Galicia partindo de datos en soporte web
Prácticum, Practicas externas e clínicas(Repetida non usar)	Faranse sesións de Avaliación Xeriátrica de casos.
Saídas de estudo	Deseñarase unha saída tecnica de visita tutelada a centros xeriátricos de calidade*referencial en Galicia, e farase un foro de debate sobre os contidos e as valoracións persoais en cada caso.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Resolución de problemas	Realizaranse duas titorías, polo menos, para apoiar a realización de traballos ou exercicios de avaliación e a análise do programa da materia
Traballo tutelado	Titoría individualizada e de pequeno grupo para o apoio documental dos traballos a realizar.
Estudo de casos	Atenderanse de maneira individual, mediante tioria presencial a demanda para a realizacion de estudos de caso e contextos situacionais.
Prácticum, Practicas externas e clínicas(Repetida non usar)	Presentaranse propostas de traballo de campo mediante a realizacion dalgúns cuestionarios ou avaliacións que serán examinadas de maneira individual e corrixidas para cada alumno/a con resposta individualizada para cada unha deles/as.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Lección maxistral	Avalíanse mediante o exame test de Proba de coñecementos adquiridos	15	A1 B1 B6 C4 C8 C9 C13 C19	D7 D8 D11 D12 D13 D15 D17
Resolución de problemas	Valorarase o proceso de resolución e os resultados	5	A3 A5 B2 B6 C6 C10 C15 C23	D1 D3 D16 D18
Traballo tutelado	Avaliarase o traballo persoal do Alumnado segun dos criterios expostos para cada traballo	34	A2 A5 B6 C3 C10 C23 C25	D1 D9 D16 D18
Estudo de casos	Forma parte dos traballos tutelados, mediante a presentación do caso e o informe	8	A2 B2 C2 C6 C10 C12 C13	D1 D9 D12 D13 D18
Estudo previo	Presentarase un Informe resume da análise sociodemografico das persoas Maiores en España	3	A3 B2 C10 C23	D1 D7
Prácticum, Practicas externas e clínicas(Repetida non usar)	Saida tecnica	5	A1 B4 B5 C7 C12 C25	D2 D10
Saídas de estudo	Análise da saída técnica de campo	5	A3 A4 B2 B3 B6 C1 C3 C5 C23 C25	D1 D3 D4 D6 D14 D16 D19 D22 D24
Exame de preguntas obxectivas	Os contidos dos cuestionarios test relaciónanse coas competencias teórico-prácticas adquiridas	25	A1 A5 B6 C4 C10 C23	D3 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

O Alumnado ten que realizar os estudos previos, os Traballos tutelados, a saída técnica, os traballos de campo, practícalas clínicas, os exercicios de resolución de problemas, e unha proba de coñecemento tipo test sobre o Programa Oficial da materia, como o resto do alumnado.Así mesmo, é mesmo obrigatoria a asistencia a unha titoría, polo menos.

De non ter superada a avaliación de competencias da materia na convocatoria común ou o longo do curso, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade non serán obxecto de avaliación na 2ª convocatoria, considerándose. polo tanto, como aprobadas nese Curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade e nos taboleiros de aniuncios da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

VVAA, **Manual terapéutico en geriatría.**, Sociedad Española de Geriatría y Gerontología, 2013

Subirats, J y cols, **Edades en transición. Envejecer en el siglo XXI: edades, condiciones de vida, participación e incorporación tecnológica en el cambio de época.**, 1, Ariel, 2016

Martinez Rodriguez, T., **Personas mayores y lenguaje cotidiano. El poder de las palabras**, 1, Fundacion Pilares, 2020

PASTOR-FAYOS, A., **EL TRABAJADOR SOCIAL EN EL AMBITO GERONTOLOGICO-2 EDICIÓN**, 9788413236810, 2ª, ALCALA GRUPO EDITORIAL, 2019

Bibliografía Complementaria

Leturia Arrazola, F.J. y Cols., **La valoración de las Personas Mayores. Evaluar para conocer, conocer para intervenir.**, Cáritas Española, 2001

VVAA, **Tratado de Geriatría para residentes**, Sociedad Española de Geriatría y Gerontología, 2011

VVAA, **Manual de buena práctica en cuidados a las personas Mayores.**, Sociedad Española de Geriatría y Gerontología, 2015

Moreno-Crespo, P., Muñoz Díaz, M. D., y Pedrero García, E, **Intervención socioeducativa con personas mayores: teoría y práctica**, 1, Síntesis, 2015

Buiza Bueno, C. y Díaz Veiga, P., **La actividad cotidiana significativa para personas con demencia.**, 1, Rev neurama, 2019

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión de organizacións de benestar social/O05G220V01605
Sistemas de benestar social comparados/O05G220V01904

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xestión de organizacións de benestar social/O05G220V01605
Habilidades, técnicas e instrumentos en traballo social/O05G220V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Saúde, dependencia e vulnerabilidade/O05G220V01405

Outros comentarios

O eido de traballo xeriátrico constitúe un dos nichos de emprego mais notables en Galicia e en España como consecuencia da xeración de recursos de atencion xeriátrica, consecuencia do incremento exponencial das porcentaxes de avellentamento social.
A formación de novos profesionais de atención xeriátrica en competencias especializadas de apoio e novas tecnoloxías asistenciais sociosanitarias constitúe un reto e unha necesidade actual.
O docencia desta materia complementa e especializa ó/a profesional de Traballo Social.

Plan de Continxencias

Descrición

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determínen, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS
Metodoloxías de ensino que se manteñen:

As metodoloxías de ensino serán as mesmas no tres escenarios: Alumnos presenciais, non presenciais e ante continxencias como a situación de Alarma por COVID-19 ou calquer outra situacion de emerxencia.

As metodoloxías proporcionadas na guía foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída dun escenario 100% presencial, fronte a outro 100% en remoto. En calquer caso, a única diferenza alcanza ao espazo, e non á actividade levada a cabo.

Nos grupos que requiren ser divididos por razóns de regulacións de saúde "COVID-19", un grupo estará presente na aula, mentres que un ou outro participará nas mesmas actividades a través dunha conexión sincrónica no campus remoto.

No caso de que a situación de saúde requira un novo confinamento no fogar, tamén se manteñen as metodoloxías planificadas, aínda que neste caso todos os estudantes seguirán de forma sincrónica ou asincrónica a actividade docente na aula virtual do campus remoto, e nas aulas virtuais do/dos Profesor/es.

As actividades prácticas que requiren materiais específicos para a avaliación incluirán adaptacións que faciliten a adquisición das mesmas habilidades independentemente do escenario no que se realicen, mediante análise de recursos de internet, Faitic e Documentos achegados en Aula virtual de Campus remoto.

Metodoloxías de ensino que cambian

As metodoloxías de ensino serán as mesmas no tres escenarios citados.

Mecanismo sen contacto para a atención do alumno (titoriais)

A titoría e a atención sen contacto aos estudantes seguirá a mesma organización / horarios temporais que os proporcionados para o escenario de ensino 100% presencial, aínda que, si é necesario por razóns de saúde, desenvolveranse nas salas virtuais do campus remoto mediante concertación previa de día e hora.

Modificacións (proceder) dos contidos a impartir

Non hai cambio a este respecto.

Bibliografía adicional para facilitar a autoaprendizaje

Todas as referencias non están separadas: Bibliografía. Fontes de información "

Outras modificacións:

Non aplicable.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	O05G220V01991			
Titulación	Grao en Traballo Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	González Rodríguez, Rubén			
Profesorado	Aguiar Fernández, Francisco Javier Fernández Álvarez, Antón Lois González Rodríguez, Rubén López Viso, Mónica Méndez Fernández, Ana Belén Saco Álvarez, Alberto Vázquez Figueiredo, María José Verde Diego, María del Carmen			
Correo-e	rubgonzalez@uvigo.es			
Web	http://http://fcce.uvigo.es/gl/docencia/traballo-fin-de-grao/			
Descrición xeral	O Traballo fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio que poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Está orientado a que o alumnado demostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título do Grao en Traballo Social. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C9	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
C10	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C17	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
C18	Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
C22	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
C25	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D5	Coñecemento da lingua estranxeira
D6	Coñecemento da cultura propia da comunidade

D7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
D8	Capacidade de xestión da información
D10	Toma de decisións
D13	Traballo nun contexto internacional
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D20	Creatividade
D23	Motivación pola calidade
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. -É capaz de avaliar situacións humanas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	A2 A3	B2	C3 C10 C12 C13 C18 C22	D1 D2 D3 D6 D8 D10 D16 D17 D18
2.- É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	A2 A3 A4 A5	B2 B4	C3 C9 C10 C12 C18 C22 C25	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D10 D13 D16 D17 D18 D23 D24
3.- É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementar.	A3	B2 B4	C3 C9 C10 C13 C17 C18 C25	D3 D6 D8 D15 D16 D17 D23
4. -É capaz de elaborar e redactar informes de investigación e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	A2 A3 A4 A5	B2 B4	C10 C22 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D10 D15 D16 D18 D20 D23 D24

5. -É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estructurada e axeitada á audiencia para a que fosen preparadas.	A2 A3 A5	B2 B4	C10 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D14 D16 D17 D18 D19 D20 D23 D24
6. É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento e soster un argumento detallado ao longo do tempo.	A2 A3 A4 A5	B2 B4	C10 C22 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D16 D17 D18 D20 D23 D24
7.É capaz de xestionar a incertidume, o cambio e o estrés en situacións de traballo.	A5	B4		D3 D10 D14 D16 D17 D18 D20 D23
8. É capaz de responsabilizarse das tarefas encomendadas nun marco de responsabilidades múltiples (por exemplo, ante situacións, o público, os usuarios dos servizos e outros).	A4	B2	C17 C25	D3 D6 D10 D14 D16 D17 D20 D23 D24

Contidos	
Tema	
Contidos relacionados con materias do Grao, aplicados ao Traballo Social.	*
Planificación, deseño e desenvolvemento de investigacións e/ou proxectos de intervención social.	*
Elaboración, presentación e defensa do informe/memoria do traballo desenvolvido.	*

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	1.5	4
Traballo tutelado	21.5	103.5	125
Presentación	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Actividades introdutorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Actividades introdutorias	Proporcionaranse orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo. O horario da sesión de presentación do TFG pode consultarse na web da facultade no espazo "horarios".
Traballo tutelado	Cada alumno/a disporá dun tutor/a asignado/a que o acompañará no proceso de realización do seu TFG.
Probas	**Descrición**
Presentación	O/a estudante exporá e defenderá publicamente perante un tribunal unipersoal o seu TFG. A exposición durará un máximo de dez minutos. O tribunal unipersoal disporá de cinco minutos para formular as cuestións relativas ao TFG que considere oportunas e o alumno ou alumna dun máximo de cinco para responder a estas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Os criterios de avaliación son os seguintes: - O resumo inclúe os compoñentes esenciais. Estrutura do TFG coherente, exposición clara e corrección lingüística. - Fundamentación teórica / Estado da cuestión / Lexislación (de ser o caso). - Relevancia para o ámbito da profesión e achegas persoais. - Obxectivos e adecuación metodolóxica. - Presentación, descrición, ilustración e, de ser o caso, interpretación dos resultados. - Suficiencia, interese e actualidade da bibliografía. Uniformidade das citas e referencias e correspondencia entre elas. - De ser o caso, as conclusións e discusión son coherentes cos obxectivos/preguntas de investigación/hipótese e cos resultados.	70	A2 A3 A4 A5	B2 B4	C3 C9 C10 C12 C13 C17 C18 C22 C25	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D8 D10 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D23 D24
Presentación	Os criterios de avaliación son os seguintes: - Selección, equilibrio e organización do contido na presentación oral. - Competencia comunicativa oral e emprego axeitado do vocabulario, así como dos recursos informáticos. - Respostas ás cuestións formuladas polos membros da comisión de avaliación.	30	A2 A3 A4 A5	B2	C12 C17 C22 C25	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D15 D16 D17 D19 D20 D23 D24

Outros comentarios sobre a Avaliación

O TFG será presentado e defendido polo seu autor ou autora perante un tribunal unipersoal que estará constituido pola persoa titora do TFG. A cualificación (de 0 a 10) realizarase de xeito motivado seguindo os criterios establecidos na rúbrica de avaliación contemplada na Guía Didáctica do TFG.

O TFG debe cumprir necesariamente os seguintes requisitos: (1) ser un traballo persoal e orixinal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe; (2) respectar a extensión máxima permitida (5.000 - 10.000 palabras); e (3) incluír un apartado de resultados empíricos.

Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación

suficiente na web da Facultade. No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ben na segunda convocatoria, o tribunal unipersoal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

APA, **Publication manual of the American Psychological Association : the official guide to APA style**, 7th ed., American Psychological Association, 2020

Bibliografía Complementaria

Ferrer, V., Carmona, M. y Soria, V., **I Trabajo de Fin de Grado: guía para estudiantes, docentes y agentes colaboradores**, McGraw Hill, 2012

Fondevila-Gascón, J. F. y Del Olmo, J. L., **El Trabajo fin de grado en Ciencias Sociales y Jurídicas : guía metodológica.**, Ediciones Internacionales Universitarias., 2013

Recomendacións

Outros comentarios

É moi importante consultar a Guía didáctica do TFG que se atopa en Moovi, así como na páxina web da Facultade. Recoméndase unha planificación regular do traballo baixo a supervisión do titor/a. A Facultade de Educación e Traballo social de Ourense organizará un Curso de análise de datos (no caso de ser posible) que resultará de grande utilidade para o desenvolvemento da parte metodolóxica do TFG.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída dende un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza refírese ao espazo no cal se desenvolverá a actividade. No referente ao escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra parte, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente agás, como si di no apartado anterior, o espazo no que se desenvolverán as actividades. No caso dun escenario mixto, as actividades desenvolveranse en espazos presenciais e virtuais, mentres que no caso dun escenario a distancia as actividades serán exclusivamente en virtual.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesión de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente por medios telemáticos.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non hai modificacións nos contidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia polo titor/a responsable.

* Outras modificacións

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e a plataforma de teledocencia Moovi. Poderán adaptarse outras medidas e recursos para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.
No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de xeito virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente común.

* Probas xa realizadas
Non procede.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2021-22.
Unicamente no caso da ensinanza mixta ou a distancia, a proba de avaliación poderá ser realizada de xeito virtual.

* Probas que se modifican
Para o curso 2021-22 non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia.

* Novas probas
Non se estiman novas probas de avaliación.

* Información adicional
Non hai.